

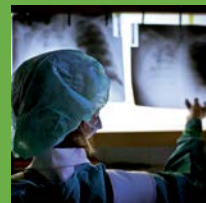
Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

Rácz Károly
az új doktori szabályzatról

Tüdőtranszplantáció:
a Semmelweis Egyetem
szakmailag készen áll

Pál Ferenc vehette át
a Prima Primissima
közönségdíját

A Semmelweis Kiadó folyóiratai:

65. évfolyam - 2014/1. szám

Gyermekgyógyászat

gyermek- és ifjúság-egészségügyi szaklap

A MAGYAR GYERMEKORVOSOK TÁRSASÁGÁNAK ORSZÁGOS FOLYÓIRATA

- Öregedés genetikája
- Pulmonalis haemosiderosis
- Sclerosis tuberosa szemész-szemmel
- Enteralis táplálás Crohn-betegségben
- Arc-csók: Tulassay Tivadar
- Arc-rekonstrukció a művészetben

www.gyermekorvostarsasag.hu

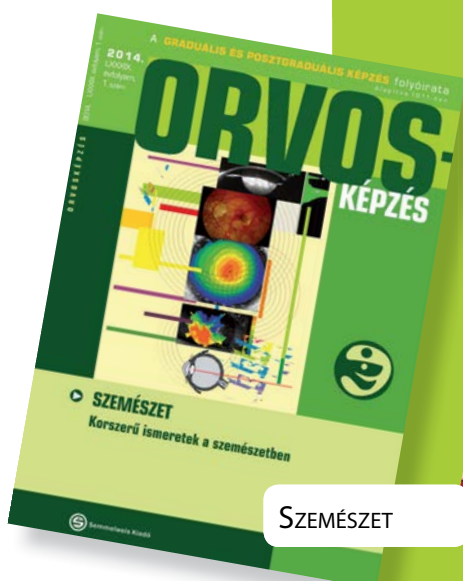
GYERMEKGYÓGYÁSZAT

Gyermek- és ifjúság-egészségügyi szaklap,
a Magyar Gyermekorvosok Társaságának országos folyóirata

Megjelent a folyóirat 2014. évi első száma!

A lapot a Magyar Gyermekorvosok Társasága tagjai a társasági tagdíj fejében (5000 Ft, nyugdíjasoknak 1500 Ft) ingyenesen, címlista alapján, postai úton megkapják.

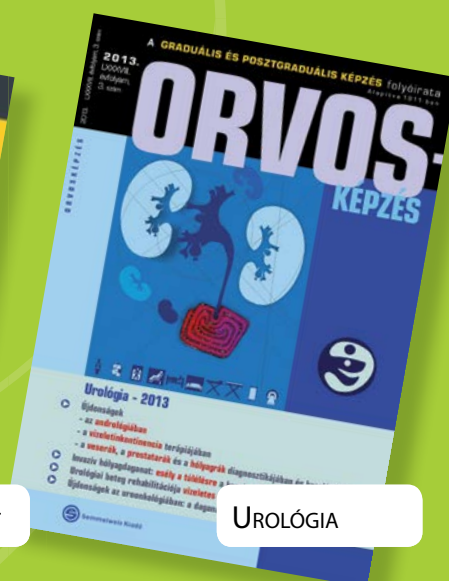
Előfizetési díj másoknak: 8200 Ft/év + postaköltség.
Megrendelhető a kiadónál.

SZEMÉSZET

GYERMEKGYÓGYÁSZAT

UROLÓGIA

ORVOSKÉPZÉS

A graduális és posztgraduális képzés folyóirata

A folyóirat lapszámai e-folyóiratként megvásárolhatók,
illetve letölthetők a Semmelweis Kiadó honlapjáról.

www.semmelweiskiado.hu/folyoiratok/

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem és a TF-Fórum újságok jogutódja
A Semmelweis Egyetem
Általános Orvostudományi,
Egészségtudományi, Egészségügyi
Közszolgálati, Fogorvostudományi,
Gyógyszerésztudományi, Testnevelési
és Sporttudományi Kara hallgatóinak
és közalkalmazottainak lapja

Megjelenik havonta

Felelős kiadó: az egyetem rektora;
dr. **Szél Ágoston**

A szerkesztőbizottság elnöke:
dr. **Fejérvy Pál**

fejervy.pal@dent.semmelweis-univ.hu

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:
dr. **Donáth Tibor** professor emeritus
donath@ana.sote.hu

Felelős szerkesztő:

Tóth-Szabó Szilvia

toth.szilvia@semmelweis-univ.hu

Telefon: 06-20-666-3196

Szerkesztőség:

Semmelweis Egyetem Marketing
és Kommunikációs Igazgatóság,
1085, Budapest Üllői út 26.

E-mail: ujsag@semmelweis-univ.hu

Olvasószerkesztő:

Urbán Beatrix

beatrice.urban@gmail.com

A szerkesztőbizottság tagjai:

Csetneki Julianna

csetneki@kkt.sote.hu

Dr. **Gombocz János** (TF)

gombocz@mail.hupe.hu

Dr. **Hermann Péter** (FOK)

hermann.peter@dent.semmelweis-univ.hu

Dr. **Jákó Kinga** (SMIF)

jako.kinga@semmelweis-univ.hu

Dr. **Kardon Tamás** (KHT)

kardon@puskin.sote.hu

Dr. **Karlinger Kinga** (ÁOK)

karlking@radi.sote.hu

Dr. **Kormos Andrea** (GMF)

kormos.andrea@gmf.usn.hu

Kovács Bernadett (EHÖK-delegált)

kovacs.bernadett@iocs.hu

Kovács Eszter (MKI)

kovacs.eszter@semmelweis-univ.hu

Márton Emőke (Rektori Hivatal)

marton@phd.sote.hu

Dr. **Máthé Zsolt** (ÁOK)

mathe.zsolt@med.semmelweis-univ.hu

Nagy Ádám (GYTK)

adamnagy@me.com

Dr. **Polgár Veronika** (ETK)

polgarv@se-etk.hu

Dr. **Sótonyi Péter** rector emeritus

sotonyi.peter@med.semmelweis-univ.hu

Dr. **Szabóné Balogh Clarissa**

claris@freemail.hu

Tölgyesi-Lovász Krisztina (Doktori Iskola)

tolgyesi-lovasz.krisztina@semmelweis-univ.hu

Dr. **Török Péter** (EKK)

torokp@mental.usn.hu

Trojnár Eszter (EHÖK-delegált)

eszter.trojnar@gmail.com

Dr. **Voszka István** (ÁOK)

istvan.voszka@eok.sote.hu

Címlapfotó: **Szigetváry Zsolt**

Az újságot kiadja a **Semmelweis Kiadó**

www.semmelweiskiado.hu

Igazgató: dr. **Táncos László**

Tördelőszerkesztő: **Békésy János**

Terjesztés, hirdetésfelvétel:

Telek Katalin

telek.katalin@kiado.semmelweis-univ.hu

Nyomta: Mester Nyomda Kft.

ISSN 1586-6904

Átláthatóbb és jobban kezelhető – Dr. Rácz Károly az új Doktori Szabályzatról	4. oldal
Dr. Mátys Péter Gábor Dénes díjat kapott	5. oldal
Dr. Palkovits Miklós Magyar Örökség Díjat vehetett át	6. oldal
Pál Ferenc: Egyre hangsúlyosabb szerephez jut a mentálhigiéné	7. oldal
Lezárult a minőségi orvosképzést segítő Skill Centrum pályázat	8. oldal
Feltölthető szívizomerősítő pacemakert ültettek be a Városmajori Klinikán, az országban elsőként	9. oldal
A neonatológiai ellátást végzők támogatására fordított a legtöbbet az SE alapítványa Korányi projekt: bokrétaünnep március 11-én	10. oldal
Erősödő együttműködések és csereprogramok a Lübecki Egyetemmel	11. oldal
Tüdőtranszplantáció: utógondozás és új tervek	12. oldal
Nemzetközi szervkivételi sebészeti mesterkurzus a Semmelweis Egyetem részvételével	13. oldal
Új típusú öröklésment – publikáció a Nature Genetics-ben egy Semmelweis Egyetemen született ötlet alapján	14. oldal
Patobiokémia – új választható tantárgy februártól	15. oldal
Több mint 30 új aneszteziológiai és intenzív szakápoló vehette át oklevelét	16. oldal
33 klinikai szakpszichológus vehette át diplomáját a Semmelweis Egyetemen	17. oldal
Educatio Kiállítás: nagy volt az érdeklődés a Semmelweis Egyetem iránt	18. oldal
Májtranszplantáltak a Kilimandzsáró tetején – a jubileumi Rezidens Szalonban	19. oldal
EDUVITAL-koncepció – tudatos epigenetikával együtt az egészségért	20. oldal
Pro Universitate Díjat vehetett át jubileumi ünnepségén dr. Karlinger Kinga	22. oldal
Magyar Kálmánt 80. születésnapján köszöntötték	23. oldal
Előadás-sorozattal emlékeztek a 100 éve született Straub F. Brunóra	24. oldal
BioKlíma Konzorcium – évzáró rendezvény a Semmelweis Szalonban	25. oldal
Kettős Regőly-Mérei domborművet avattak az egyetemen	26. oldal
Ásztai Csaba festőművész kiállítása a Semmelweis Szalonban	27. oldal
Baráti Kör: Jelen és jövő az onkológiában és a kardiológiában	28. oldal
Elhunyt dr. Nobilis András, a II. Sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika Neonatológiai Intenzív Osztályának vezetője	29. oldal
In memoriam dr. Takácsy László (1923-2014)	30. oldal

A Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kar közleménye az 50 éve végzett fogorvosok részére

A Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kara örömmel tájékoztatja volt hallgatóit, hogy részükre jubileumi díszoklevelet adományoz. Azok a fogorvosok nyújthatják be kérelmüket az arany díszoklevél elnyerésére a Fogorvostudományi Kar Dékáni Hivatalához (1085 Budapest, Üllői út 26.), akik diplomájukat az egyetem jogelődjénél, a Budapesti Orvostudományi Egyetemen 1964-ben szereztek meg és szakterületükön legalább 30 évig dolgoztak.

Határidő: 2014. május 20.

A kérelemben kérjük feltüntetni az oklevél keltét, a diplomában szereplő nevet, rövid szakmai életrajzot és értesítési címet. A jubileumi díszoklevelek átadására előre láthatóan október közepén kerül sor, a pontos időpontról meghívó útján küldünk értesítést.

A jelentkezési lap letölthető a Semmelweis Egyetem honlapjáról.

MENTÁLHIGIÉNÉS ÉS SZERVEZETFEJLESZTŐ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

A Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézete

2014. szeptemberétől

akkreditált mentálhigiéné és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzést hirdet

humán segítő foglalkozású szakemberek
(pedagógusok, szociális területen dolgozók, lelkeszkek, orvosok, ápolók, stb.) részére.

Felvétel kritériuma: főiskolai vagy egyetemi végzettség, személyes alkalmasság.

A képzés időtartama: 4 félév, 387 óra, havonta 2 nap (péntek, szombat)

A jelentkezés: a www.mental.usn.hu honlapunkról letölthető jelentkezési lapon történik.

További információ: a fenti honlapon, vagy telefonon: 06 1 266 0878

Kérjük, adója egy százalékával támogassa a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Alapítványt!

Adószám: 18014448-1-42

<http://semmelweis.hu/az-egyetemrol/alapitvanyok/semmelweis-orvostudomanyi-alapitvany/>

Átláthatóbb és jobban kezelhető

– Dr. Rácz Károly az új Doktori Szabályzatról

A hallgatók és az oktatók számára is átláthatóbb, jobban kezelhető szabályzat született. A cél az volt, hogy a dokumentum minél több felmerülő kérdésre adjon konkrét választ – nyilatkozta dr. Rácz Károly, a Doktori Tanács elnöke a Semmelweis Egyetem Doktori Iskolájának új szabályzatáról.

Fotó: Szigetváry Zsolt

A módosításokra elsősorban a jogszabályi környezet változása miatt volt szükség. Már az új nemzeti felsőoktatási törvény is érintette a doktori képzést, 2013. január óta pedig érvényes a doktori képzést és a habilitációs eljárásokat szabályozó kormányrendelet. Ez utóbbi fél évet adott az egyetemeknek, hogy az új rendelkezések alapján átdolgozzák a doktori szabályzatukat – emlékeztetett dr. Rácz Károly, hozzátéve, hogy a módosítások zöme adminisztratív jellegű, de néhány elem a képzést is komolyan érinti.

A legfontosabb pont azzal függ össze, hogy az új nemzeti felsőoktatási törvény a doktori tanulmányokban a költségtérítéses képzés helyett csak önköltséges képzésre ad lehetőséget. Eszerint azoknak a hallgatóknak, akik nem rendelkeznek állami vagy egyéb ösztöndíjjal, a teljes képzési díjat maguknak kellene állniuk. Az új Doktori Szabályzat legfontosabb vívmánya, hogy a Semmelweis Egyetemen ennek ellenére az önköltséges képzésben résztvevő doktoranduszoknak nem kell a korábbinál többet fizetnie. Ezt egy speciális vállalással sikerült elérni – emelte ki dr. Rácz Károly. A korábbi rendszerben a nem ösztöndíjas hallgatók a képzési díj 20 százalékát fizették önrészként (ez fél évre közel 100 ezer forintot jelentett).

Az új szabályozás alapján ennek ötszörösére emelkedtek volna a költségek, vagyis a három éves doktori képzés ára megközelítette volna a három millió forintot. A Semmelweis Egyetem Doktori Iskolájában ugyanakkor az a speciális megoldás született, hogy a témavezetők átvállalták a díj 80 százalékának fedezetét oly módon, hogy ebben az értékben biztosítják az önköltséges PhD-hallgatók kutatásához szükséges vegyszereket, eszközöket és egyéb dologi feltételeket. Így az önköltséges PhD-hallgatóknak továbbra is csak a képzési költség 20 százalékát kell fizetniük – részletezte dr. Rácz Károly. Az arány egyébként ugyanilyen az állami ösztöndíjas hallgatóknál is, esetükben az államilag finanszírozott képzési költség 80 százalékát a hallgatók a kutatások dologi kiadásaira fordíthatják.

Bizonyára ennek is köszönhető, hogy nem csökkent szeptembertől a nem államilag finanszírozott képzésben részt vevő PhD-hall-

gatók száma az egyetemen – emelte ki a Doktori Tanács elnöke, aki hangsúlyozta azt is: az önköltségesek többsége az egyetemen dolgozik, így tehát saját munkatársainkat segítjük ezzel a speciális megoldással.

Az új jogszabályi környezet fontos eleme még egyebek mellett az is, hogy a rezidensi képzésben résztvevő orvosok számára három év helyett két évre csökkenthető a doktori képzés időtartama, amennyiben kutatási témájuk kapcsolódik szakterületükhöz – ez is segíti a fokozathoz jutást.

Eldőlt egy régóta napirenden lévő kérdés is; eszerint továbbra is lesz mód egyéni fokozatszerzésre. Az egyéni fokozatszerzőknek nincs hallgatói státuszuk, nem vesznek részt a szervezett képzésben és nincs témavezető által előre meghirdetett kutatási témájuk. Az egyéni fokozatszerzés olyan – nem pályakezdő – diplomások számára biztosít lehetőséget a PhD diploma megszerzésére, akik már végeztek tudományos munkát és rendelkeznek a szükséges tudományos publikációkkal.

Az új szabályzat ezeken kívül pontosítja a doktori iskola törzstagjaival kapcsolatos előírásokat, a témavezetők, hallgatók köteleseit, feladatait, a fogyatékkal élők fokozatszerzésével kapcsolatos részleteket.

A Semmelweis Egyetemen jelenleg nyolc tudományági doktori iskola működik. Ezek a következők: Elméleti orvostudományok, Klinikai orvostudományok, Gyógyszertudományok, Mentális egészségstudományok, Sporttudományok, Szentágotthai János Idegtudományok, Molekuláris orvostudományok, valamint Patológiai tudományok Doktori Iskola. Újdonságnak számít, hogy sikeres akkreditációt követően a Mentális egészségstudományok Doktori Iskolában elindult a társadalomtudományok közé tartozó szociológia doktori képzés.

Dobozi Pálma

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Dr. Rácz Károly lett az Országos Doktori Tanács társelnöke

Új elnökséget választott az Országos Doktori Tanács: a testület elnöke dr. **Csernoch László** (Debreceni Egyetem), társelnöke dr. **Rácz Károly** (Semmelweis Egyetem), alelnöke pedig dr. **König Frigyes** (Magyar Képzőművészeti Egyetem) lett.

Dr. Rácz Károly úgy vélekedett, a döntés elsősorban a Semmelweis Egyetem elismerése, köszönhető annak, hogy az egyetem a kezdetektől fogva nagyon komoly erőfeszítéseket tett azért, hogy megfelelő minőségű legyen a doktori képzés, és mindenben megfeleljen a szabályoknak. Mint mondta, nem ő jelentkezett a feladatra, hanem egy jelölőbizottság javasolta, ezért meg is lepte a jelölés. Az elnökség tagjait titkos szavazással választották meg.

Dr. Rácz Károly kérdésre válaszolva elmondta: a feladat kihívást, és egyben plusz munkát is jelent a számára, de örömmel néz elébe, és úgy gondolja, hogy az egyetem szempontjából mindenképpen előnyös lehet, hogy az Országos Doktori Tanács társelnökének választották.

Dr. Mátyus Péter Gábor Dénes díjat kapott

Gábor Dénes díjat vehetett át dr. Mátyus Péter a Parlamentben. A holográfia felfedezőjéről, a fizikai Nobel-díjat is kiérdemlő tudósról elnevezett elismerést minden évben a jelentős tudományos, műszaki-szellemi alkotást létrehozó, kiemelkedő teljesítményű, innovatív kutató, fejlesztő, feltaláló, oktató szakembereknek ítélik oda.

Az idei kitüntetettekkel együtt eddig 177-en kapták meg az elismerést. A vegyészmérnök, a Semmelweis Egyetem egyetemi tanára, a Szerves Vegytani Intézet igazgatója kimagaslóan innovatív gyógyszerkutatói tevékenységéért, a Parkinson-betegség gyógyszeres kezelésében ígéretes molekulacsoport kifejlesztésében tanúsított alkotó közreműködéséért, a magyar gyógyszerkutató szakemberek nemzetközi hírnevének öregbítéséért, a Bionikai Innovációs Centrum szervezésében vállalt szerepéért, valamint a doktoranduszképzésben nyújtott munkásságáért kapta a díjat.

Az ünnepségen részt vett **Pálincás József**, az MTA elnöke, **Kövér László**, az Országgyűlés elnöke, a kormány, illetve szakmai, tudományos és társadalmi szervezetek képviselői.

Csak ott élhetnek és alkothatnak nagy szellemek, ahol nyitott a tér, és lehetőség van a pálya felépítésére, befutására – hangoztatta köszöntőjében a házelnök, aki arra hívta fel a figyelmet, hogy globalizálódó világunkban azok a nemzetek maradhatnak önállóak, és kerekedhetnek felül a nehézségeken, amelyek új utakat és megoldásokat keresnek, és mindennapjaikba igyekeznek a legújabb tudományos és műszaki eredményeket is bevonnani.

Gyulai József akadémikus, a díjakat odaítélő Novofer Alapítvány Kuratóriumának elnöke azt emelte ki, hogy a globalizálódó világban meg kell találni a méltán híres magyar tudás helyét.

Tóth-Szabó Szilvia

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Forrás: mta.hu

Kitüntetést kapott dr. Szilvási István a Nukleáris Medicina Európai Társaságtól

A European Association of Nuclear Medicine (EANM) vezetőségétől magas rangú kitüntetést vehetett át dr. Szilvási István, a Semmelweis Egyetem Nukleáris Medicina Tanszékének munkatársa, a Honvédkórház osztályvezető főorvosa, az Egészségügyi Szakmai Kollégium Nukleáris Medicina Tagozatának vezetője.

A szervezet lyoni kongresszusán a professzor közel húszéves, nemzetközi továbbképzést aktívan szervező munkáját ismerték el.

Dr. Szilvási István javaslatára 1994-ben Budapesten szervezték meg először azt a kelet-közép-európai továbbképző kurzust, ami egyben a European School of Nuclear Medicine (ESNM) megszületését jelentette. A kezdeményező elmondása szerint erre azért volt szükség, mert egy kezdő szakorvos számára általában nehezen megoldható a költséges nemzetközi kongresszusokon való részvétel.

A professzor ezt követően közel húsz éven keresztül volt szervezője a továbbképzéseknek, melyek során évente háromszor, alkalmanként mintegy 50–60 fiatal kapott kétnapos intenzív oktatást a legnagyobb tapasztalattal rendelkező európai előadóktól, a szemináriumoknak pedig mindig más és más ország adott helyszínt. Azt is elérte, hogy a résztvevők csak névleges hozzájárulást fizessenek, mert költségeiket az európai szervezet fedezi. Néhány évvel ezelőtt elindította az izotóp asszisztensek, majd a nukleáris medicinában dolgozó fizikusok továbbképző kurzusait is. Dr. Szilvási István – minden vállalásnak eleget téve – 2013-ban elkészítette feladatától és átadta helyét utódjának.

Az EANM 26. kongresszusát tartotta 2013 októberében, a lyoni rendezvényen közel ötezer szakember vett részt szerte a világból.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

A megnyitó plenáris ülésen a nukleáris medicina európai szakemberei között – a folyamatos továbbképzés jelentőségéről szólva – elhangzott, hogy a molekuláris biológia fejlődése új lehetőségeket, személyre szabott terápiákat jelent, így a betegek érdeke is, hogy a nukleáris medicina módszerei nagyobb teret nyerjenek a diagnosztikában és a kezelésben.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Dr. Palkovits Miklós Magyar Örökség Díjat vehetett át

Magyar Örökség Díjjal tüntették ki dr. **Palkovits Miklós** neuroanatómust, agykutatót iskolateremtő tudományos munkásságáért. A professzor emeritus a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében vehette át oklevelét.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

A kiválasztás szempontja az életmű minősége – nyitotta a 73. díjátadó ünnepséget dr. **Hámori József**, a bírálóbizottság elnöke. Az agykutató példaként utalt az egykoron díjazott dr. **Szentágothai János** anatómusra, aki *a magyar örökség kiemelkedő, jövőbemutató személyisége*. Hangsúlyozta: az értékek megbecsülése erősíti a magyarság jövőbe vetett hitét és hozzájárul egy emelkedő nemzet formálásához.

Dr. Palkovits Miklós 1958 óta a Semmelweis Egyetem Anatómiai Intézetének tudományos kutatója, 1980-tól egyetemi tanára, az egyetem Neuromorfológiai Kutatócsoportját pedig 22 éve vezeti – kezdte laudációját dr. **Szél Ágoston**. A Semmelweis Egyetem rektora elmondta: a kitüntetett nevéhez fűződik a mikrodisszekciós agymintavételi vizsgálati módszer kifejlesztése, ami lehetővé teszi bizonyos sejtcsoportok, magok izolált kivételét az agy bizonyos területeiről. Ez egyben alapja az általa létrehozott – közel 40 ezer mintát tartalmazó – Humán Agyminta Banknak. Számos agypályát, neurotranszmittert az ő kutatócsoportja írt le elsőként, amivel megalapozta a neuroanatómia új ágát, a kémiai neuroanatómiát.

A rektor kiemelte: közel negyvenezerszer hivatkoztak publikációira a nemzetközi szakirodalomban, ezzel ő a legtöbbet idézett magyar kutató. 2006-ig – közel három évtizeden át – az év első felét Amerikában, második felét pedig Magyarországon töltötte, hogy ne kelljen feladnia hazai kutatócsoportját és az egyetemi oktatást. Hozzátette: dr. **Makara Gáborral** közösen ő indította el a Semmelweis Egyetemen a Doktori Iskolát, ami első volt a magyarországi orvosi egyetemeken belül. Tudományos teljesítményét többek között Széchenyi, Semmelweis, Markusovszky, Rinecker és Prima Primiissima Díjjal ismerték el, de megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjét, **Szilárd Leó** professzori ösztöndíjban részesült, valamint két alkalommal Nobel-díjra is jelölték.

– Csodáлом és irigylem tudásáért, lenyűgöző előadó-képességéért és tudományos sikereierért – vallotta dr. Szél Ágoston. Feltette a kérdést: vajon mi lehet a titka, hogy valaki a tudományt, tudománytörténetet, tudománypolitikát és emberséget átölelő teljes ember legyen? Majd dr. **Vizi E. Szilvesztert**, az MTA egykori elnökét idézte: *Palkovits Miklós olyan csillaga a magyar tudomá-*

nyos naprendszernek, amely körül száz és száz bolygó, vagyis száz és száz tanítvány kering, olyan csillag, mely iskolát teremtett.

– Azzal, hogy Palkovits Miklós magyar tudós maradt, és szédületes karrierjét a magyar idegtudományi iskola vezéralakjaként futotta be, százzszorosan kiérdemelte a Magyar Örökség Díjat. Öröksége egyszerre magyar és nemzetközi, vagyis világra szóló – zárta beszédét a rektor. – Palkovits Miklós bekerült a magyarság láthatatlan szellemi múzeumába, mostantól nevét az Aranykönyv őrzi – hangzott el a díj átvételekor.

Korábbi Magyar Örökség Díjas többek között **Bartók Béla**, **Kodály Zoltán**, **Márai Sándor**, **József Attila**, **Radnóti Miklós**, **Szentgyörgyi Albert**, **Neumann János**, **Teller Ede**, a labdarúgó **Aranycsapat**, az **Országos Széchenyi Könyvtár**, a **Magyar Nemzeti Múzeum**, valamint az **1956-os forradalom és szabadságharc**. 2013-ban dr. Palkovits Miklós mellett a százéves **fasori református templom gyülekezete**, az alsócsernátoni **Haszmann család**, **Jankovics Marcell** filmrendező, **Szelényi Károly** fotóművész, a **Fonó Budai Zeneház**, valamint posztumusz **Rejtő Jenő** kapta meg a kitüntetést.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Pál Ferenc: Egyre hangsúlyosabb szerephez jut a mentálhigiéné

A Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézetének külső oktatója, Pál Ferenc római katolikus pap, mentálhigiéné szakember vehette át a Prima Primiissima közönségdíját 2013-ban.

Mint mondja, nem akar példakép lenni, ám mégis egyre többen gondolják úgy: **Feri atya** tud segíteni. A díjazott a Semmelweis Egyetem Újságnak adott interjújában megindokolja, miért kell néha mégis nemet mondania, valamint rávilágít arra is, hogy tíz magyarból hét krónikus kapcsolati zavarokkal küzd, és hogyan segíthet rajtuk a mentálhigiéné.

– A mentálhigiéné szakember, illetve a lelkigondozó képzés, melyeket elvégeztem, évekkal később helyet talált a Mentálhigiéné Intézetben – idézi fel Pál Ferenc, vagy ahogyan mindenki hívja *Pál Feri*, hogyan került kapcsolatba az egyetemmel. Most e két szak kötelező kurzusainak előadója: készségfejlesztő és önismereti csoportokat tart, a segítő és lelkigondozó beszélgetés gyakorlatát és elméletét tanítja, de pszicho- és bibliodráma önismereti csoportoknak is vezetője, az alapkursusok közül pedig ő oktatja a családszociológiai alapismereteket, illetve a test-, sport- és mozgáskultúra, valamint a lelki egészség összefüggéseit. – Rendkívül fontos a mentálhigiéné képzés, hiszem, hogy az ember mégiscsak egy, nincs külön teste, lelke, szelleme, nincsenek külön

Fotó: Szigetváry Zsolt

pszichés dimenziói. Ma már tudjuk: ha valaki elakad, vagy épp fejlődik az egyik területen, az a másikon is kifejti hatását – részletezi. Hozzáteszi: azt, hogy Magyarországon egyre hangsúlyosabb szerephez jut ez a tudományterület, a Prima Primiissima jelölés is bizonyítja, hiszen először értékelték valakit azon az alapon, hogy ő mentálhigiéné szakember.

Az egyetemi oktatók között Pál Ferenc azért van különleges helyzetben, mert papi hivatását kell összeegyeztetnie civil életével. Ez azonban neki egyáltalán nem okoz problémát: – Én a nap 24 órájában pap vagyok, ám megkülönböztetem papi identitásomat a papi szereptől és – az adott helyzetnek megfelelően – előadói, csoportvezetői vagy oktatói szerepbe tudok helyezkedni. Szerinte ez azért mehet gördülékenyen, mert a mentálhigiéné és az egyház küldetése hasonló: – Testi, fizikai, szellemi, lelki, spirituális, szociális nyomorúságban lévő embereken feltétel, elvárások és kérdés nélkül feladatunk segíteni. Mentálhigiéné szemlélettel tartom a vasárnapi szentmisét és ugyanígy gyóntatok, ez tehát alapvetően átjárja életem minden területét.

Pál Ferenc a magyar lelkiállapottal kapcsolatban elmondta: a Magatartástudományi Intézet Hungarostudy 2013 felméréséből

kiderült, hogy az étellel való általános elégedettség most rosszabb szinten áll, mint néhány évvel ezelőtt, és ez nem csak gazdasági vagy szociális összefüggésekkel magyarázható. A rossz eredmény egyik oka lehet, hogy ma Magyarországon tíz emberből hét krónikus kapcsolati zavarokkal küzd, ami egyértelműen egyfajta strukturális zavar, mint a függőség, a gyengeség, vagy a bizonytalanság. Mint emlékeztetett: gyakori, hogy ha valakinek nehézségei támadnak, rögtön elveszíti biztonságérzetét és azt gondolja, nem szeretik, mert nem elég jó, nem szerethető, esetleg a másik félről vélekedik hasonlóan, vagy a kapcsolatban bizonytalanodik el. A nehézséget kihívásként, feladatként, természetes állapotként megélték ez nem okoz ekkora törést. A Prima Primiissima weboldalán olvasható, hogy a kitüntetettek igazi példaképek, Pál Ferencnek mégsem ez a célja: – Árnyéka van, amikor valakit idealizálnak, hiszen az mindig több-kevesebb realitásvesztés árán tud csak megvalósulni. A közönségdíj átvételkor az érzékenységet és a teherbírást emelte ki, mert *ha ez a kettő együtt jellemez, akkor tudunk igazán javára lenni másoknak és vagyunk mi magunk is jól a bőrünkben*. Úgy gondolja: az érzékenység szükséges a testi-lelki egészséghez, hiszen akkor érezzük jól magunkat, ha észrevesznek minket, és mi is észreveszünk másokat, ha törődnek velünk és mi is törődhetünk másokkal, ha értékelnék bennünket és mi is megbecsülünk másokat, illetve ha emberszámba vesznek minket és mi is emberszámba veszünk másokat.

Több mint tíz éve rendszeresen tartja *keddi alkalmait*, melyen egyre több *pálferis* vesz részt hétről hétre, ezek követik az interneten, de személyes segítségkérés is nap mint nap érkezik hozzá. Mégis azt mondja – bár évekre telt ezt kimondani – nem tud mindenkin segíteni: – Amikor cselekvésbe fordítom az empátiámat, ezt akkor teszem hosszútávon jól, ha közben azt is közvetítem és képviselem, hogy magamat is megbecsülöm, kiállok magamért. A szolgálat neki is segítség: – Vigasztalva vigasztalódnai, másokat megerősítve megerősödni lehet, hiszen a mentálhigiéné a segítőnek is támaszt nyújt. Ám elismeri: – Ez önmagában kétségkívül nem elég, én sem vagyok rest olykor segítséget kérni.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Lezárult a minőségi orvosképzést segítő Skill Centrum pályázat

A Skill Centrum pályázat (KMOP-4.2.1/B-10-2011-0010) a gyakorlati képzés színvonalának emelését célozta meg. Az infrastruktúra-fejlesztéssel teli, közel 340 millió forintos európai uniós és állami támogatással megvalósuló projekt több mint két év után ért véget.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

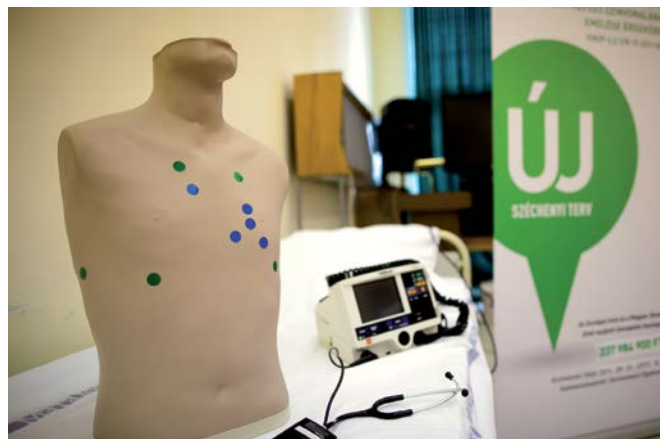
A Semmelweis Egyetem egy Magyarországon egyedülálló, a gyakorlatorientált oktatást elősegítő Skill labor kialakítását és fejlesztését valósította meg, melyet 2013 februárjában vehettek birtokba a hallgatók. – A klinikai oktatásban a szimuláció szerepe mára megkérdőjelezhetetlen, így a Skill Centrum kiépítése, fejlesztése egyetemi szinten is fő projekt lett és – felismerve ennek jelentőségét, gyakorlati hasznát – a jelenlegi vezetés oktatási szisztémájába is beépült – kezdte köszöntőjét dr. **Gál János**. A Skill Centrum pályázatának zárórendezvényén az általános és klinikai rektorhelyettes sikertörténetnek nevezte a szimulációs központ megvalósítását, mert *erősíti az egyetem oktatási repertoárját, valamint javítja nemzetközi megítélését*.

Dr. **Kellermayer Miklós** szerint az ünnep hangulatát az adja, hogy a Skill Centrum pályázata sikertörténet, mely a minőségi orvosképzést segíti. – Olyan apparátussal dolgozhattunk, ami profeszionálisan támogatta ezt az ügyet – mondta a projekt szakmai vezetője, a Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet igazgatója. Megosztotta, hogy a központ születésének gondolata akkor merült fel, amikor néhány évvel ezelőtt egy, a Rezidens Szövetség felmérésére hivatkozó cikkből kiderült: a Magyarországon végzett orvosok nagy része még egy intravénás injekciót sem tud beadni. – Új, hasznos fejlesztés ez, mely a jövő orvosait hatékonyan fogja szolgálni. Erre azért is van szükség, mert az orvosképzésben mérhető legkönnyebben az oktatás minősége. Hiszen ha nem képünk jó szakembereket, több ember hal meg, tehát a képzés hatékonysága közvetlen visszacsatolást kap – fejtette ki az előadó.

Dr. **Farkas Péter** A III. Sz. Belgyógyászati Klinika oktatási fejlesztése című előadásában nyomatékosította: a pályázat keretében megvalósuló fejlesztések interaktívabbá teszik a jövőbeli munkát. Az oktatószobák információs technikai újításai mellett egy fénymikroszkópos képdigitalizáló rendszert is kiépítettek. Az új, IMPAX radiológiai digitális képanyagról közölte: ennek segítségével online, távolról is elérhetők a képkeltő felvételek. A III. Sz. Belgyógyászati Klinika Hematológiai osztályának főorvosa hozzátette: a fejlesztéseknek köszönhetően a hematológiai oktató

szobában a mikroszkópos morfológiai demonstráció egy egész medikus csoport részére prezentálható élőben.

– Mára monitorokon, digitalizált formában lehet látni a mikroszkópba helyezett kenetet, ami az interneten keresztül bármely gépről elérhető – emelte ki dr. **Fritúz Gábor** projektmenedzser. Hozzáfűzte: eddig nehézséget okozott, hogy a hallgatók váltsák egymást egyetlen mikroszkóp felett, mostanra viszont a helyiségben lévő monitorokon látható a felnagyított kép és előadásokon is lehetőség nyílik ennek értékelésére. Tájékoztatása szerint eddig boncolási gyakorlatra alig-alig volt kapacitás, a megvalósult technológiai újítással viszont a vizsgálatok akár távolról is követhetők. Ezt demonstrálva az előadó láthatóvá tette a Kútvölgyi Klinikai Tömb és az I. Sz. Patológiai Intézet között létrejött skype kapcsolatot. A jövőben ilyen kontaktus lesz a boncterem és a klinikusok között, hiszen ez teleklinikopatológiai konzíliumra nyújt lehetőséget – hangsúlyozta dr. Fritúz Gábor.

Dr. **Rácz Gergely**, az I. Sz. Patológiai Intézet tanára az internet segítségével vett részt a rendezvényen. Nagy felbontású és teljesítményű, mozgatható kamerarendszert mutatott be, amely a boncasztal fölé helyezhető. A patológus elmondta: miután a hallgatók megvizsgálták a szerveket, az internetes kapcsolat segítségével a klinikus kollégákkal interaktív dinamikus telepatológiai konzultációt valósíthatnak meg, ráadásul a felvételt interaktív táblára is ki tudjuk vetíteni, így jobb minőségben láthatók az elváltozások.

A szimulációs központ kiépítésére a pályázati összeg felét fordították. A keretből ezen kívül high-tech endoszkópok, laparoszkópos oktatást segítő eszközök és interaktív táblák mellett többek között biomechanikai mérőműszereket és multifunkcionális ultrahang készüléket is vásárolhatott az egyetem 15 intézménye.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Feltölthető szívizomerősítő pacemakert ültettek be a Városmajori Klinikán, az országban elsőként

Magyarországon először kapott olyan pacemakert egy beteg, mely külső akkumulátorról tölthető. A feltölthetőségre azért volt szükség, mert a különleges szívérősítő pacemaker energiaigénye mintegy százszorosa a hagyományos készülékeknek. Míg az eddigi szívritmus-szabályozók elemei 8-10 évente lemerülnek és cseréjükkor a beteget műteni kell, ennél a pacemakernél nincs szükség ilyen visszatérő beavatkozásra. Ez az új generációs pacemaker emellett egy új, a szívizmot erősítő elektromos ingerlést alkalmaz.

A műtétet egy 57 éves szívelégtelenségben szenvedő férfin végezték el. A beteg állapota a gyógyszeres kezelés ellenére sem javult, betegsége mindennapi tevékenységében már jelentősen korlátozta. A műtét, melyet dr. **Merkely Béla** kardiológus professzor, a klinika igazgatója végzett, jól sikerült. A férfit 5 nap múlva, javuló állapotban hazaengedték.

A műtét kapcsán egy jobb pitvari és két jobb kamrai elektródát ültettek be a beteg szívébe, és egy gyufásdoboz nagyságú feltölthető pacemakert a mellkas bőre alá. Mivel a pacemaker új elven működik – nagy energiájú impulzus-sorozatokat ad le a szív ciklushoz időzítve –, a hagyományos telepek nem bírnak elegendő energiával ellátni a feladatot. Ezért a készülék a beteg bőrén keresztül indukciós módszerrel tölthető fel. A töltő használata egyszerű, betegbarát, egyetlen gombbal aktiválható. A készüléket 2 hetente, 30 percen keresztül kell tölteni, melyet a beteg bárhol megtehet, így ez a pacemaker elemkimerülés miatt soha nem szorul cserére. A hagyományos pacemakeres betegeket, ha az elemek lemerülnek, újra és újra meg kell műteni (átlagosan 8-10 évente). Ennél az új fejlesztésű, feltölthető készüléknél ez elkerülhető.

Az új generációs pacemakert (Cardiac Contractility Modulator) a világon eddig csak 6 országban (Németországban, az Egyesült Államokban, Olaszországban, Svájcban, Ausztriában és Csehországban) alkalmazták a szívelégtelenség kezelésében. Lényege, hogy új módszerrel dolgozik: erősíti a szív izomzatát, vagyis olyan impulzusokat ad le, melyek különlegesen ingerlik a szívizomsejtet, javítják a szívizomfunkciót, mindemellett a sejtek oxigénigényét nem növelik. Az eddig elvégzett klinikai vizsgálatok igazolták, hogy a betegek maximális oxigén-felvétele és terhelhetősége nő, életminőségük jelentősen javul. Erre immár a magyar betegeknél is lehetőségük lesz. A készülék elterjedése jelentős előrelépést jelenthet hazánkban is a nagyszámú szívelégtelen beteg terápiajában, csökkentheti a végállapotú szívelégtelenség kialakulását, amelyet már csak szívtültetéssel vagy műszívvvel

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

lehet kezelni. A készülék ára 4,5 millió forint, az OEP a beültetést támogatja.

Magyarországon jelenleg körülbelül 35 ezer pacemakeres beteg van. A hagyományos készülékeket döntően a szívritmuszavarok és szívelégtelenségek kezelésére használják. A Városmajori Szív-és Érgyógyászati Klinika az úgynevezett nem gyógyszeres terápiák legnagyobb regionális központja, évente 1800 szívritmust szabályozó eszközt (pacemakert) ültetnek be. A pacemaker technológia ugrásszerűen fejlődött az utóbbi években. A Semmelweis Egyetem Városmajori Klinikája, mint Kiválósági Központ számos, új beültethető eszköz Magyarországi bevezetésében vállalt úttörő szerepet, és több alkalommal vett részt új gyógyító eljárások kifejlesztésében is.

Czétényi Rita

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Szimposium keretében mutatták be az új 5D-s ultrahang készüléket

Ultrahang szimpóziumot tartottak az I. Sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán, amelynek keretében – Magyarországon először – bemutatták a világújdonságnak számító 5 dimenziós ultrahang készüléket. Az ultrahang gép nemzetközi szinten is csak néhány hónapja debütált Párizsban. Dr. **Rigó János**, az I. Sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika igazgatója elmondta, a készülék új távlatokat nyit a szülészeti-nőgyógyászati ultrahang-diagnosztikában. A szimpózium keretében röviden áttekintették az ultrahang fejlődését, múltját, jelenét, illetve, hogy milyen technikai fejlődések várhatóak a jövőben.

A neonatológiai ellátást végzők támogatására fordított a legtöbbet az SE alapítványa

A neonatológiai ellátást végzők támogatására, illetve itthon tartására fordított a legtöbbet 2012-ben a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Alapítvány – derül ki a nyilvánosságra hozott beszámolóból.

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Alapítvány kuratóriuma, illetve felügyelőbizottságának tagjai tevékenységüket ellenszolgáltatás nélkül látják el: tiszteletdíjat, költségtérítést és más juttatást sem vesznek fel e tevékenységükért.

Az alapítvány vállalkozási tevékenységet továbbra sem folytat, bevételei a támogatásokból, az adózók által felajánlott szája egy százalékából, valamint a bankszámla kamataiból állnak. 2012-ben az alapítvány bevétele 14 millió 053 ezer forint volt: vállalkozásoktól 13 millió 700 ezer forint támogatást kapott, az egy százalékos felajánlás 345 ezer forint volt, a bankszámla kamata pedig nyolcezer.

Az alapítvány a közhasznú tevékenység keretében 37 millió 430 ezer forintot költött. A legmagasabb összeget, 25 millió forintot a neonatológiai ellátást végzők közvetlen támogatására fordították. A három évig tartó támogatási program célja az volt, hogy Magyarországon tartsa, valamint emelje a gyógyító munka színvonalát.

A sikeres tehetséggondozás elősegítése érdekében az alapítvány másfél millió forinttal, támogatási és kutatási ösztöndíj formájában segítette a Kerpel-Fronius Ödön Tehetséggondozó Program hallgatóit, illetve egymillió forintot fordított az egyetemi tanönyv- és jegyzetellátás támogatására.

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Alapítvány egyik alapítója dr. **Szentágothai János** volt. 1992-ben azzal a céllal hozták létre az alapítványt, hogy segítse az egyetem oktató, gyógyító és kutató tevékenységét. Születésének 100. évfordulóján a Semmelweis Egyetem szobrot állíttatott a Belső Klinikai Tömb udvarán. A szoborral – melynek 8 millió forintos költségét az alapítvány állta – a világhírű tudósra, az iskolateremtő agykutatóra,

és az anatómiai tanszék egykori vezetőjére emlékezett az egyetem.

Az alapítvány ezen kívül 1,4 millió forintot adott a **Batthyány-Strattmann László**t, a *szegények orvosát* ábrázoló domborműre, melyet a SE Elméleti Orvostudományi Központ aulájában helyeztek el. A mű annak a márványból készült domborműnek az aranyozott bronz változata, amelyet 2004-ben, egy évvel a *szegények orvosának* boldoggá avatása után helyeztek el és áldottak meg a vatikáni Magyarok Nagyasszonya Kápolnában.

Az alapítvány jövőbeni célja továbbra is az egyetemi alapfeladatok ellátásának támogatása.

A Semmelweis Egyetemen jelenleg folyik az új, hétszintes Központi Betegellátó Épület építése az Üllői úti, Klinikák metrómegállónál található területén, részben költségvetési, részben uniós forrásból. Az új Központi Betegellátó Épületben radiológia, központi laboratórium, az országban egyedülálló intenzív osztály, traumatológia, valamint ortopédiai osztály is helyet kap. A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Alapítvány az idei évben a projekttel összefüggésben gyűjt felajánlásokat. Az egy százalékból befolyó támogatásokat olyan betegjóléti intézkedésekre és beszerzésekre fordítaná, amelyek nem fedezhetők költségvetési vagy uniós forrásból. Többek között a felajánlásokból lehetne létrehozni az új épület kápolnáját, és szintén a felajánlásokból lenne fedezhető az épület körüli kertrendezés, ami virágok, bokrok telepítését jelenti.

A rendelkező nyilatkozat letölthető az egyetem honlapjáról.

Tóth-Szabó Szilvia

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Korányi projekt: bokrétaünnep március 11-én

Március 11-én bokrétaünnepet tart a Semmelweis Egyetem és a kivitelező cég annak alkalmából, hogy az épület eléri a legmagasabb pontját.

Az új központi betegellátó épület szerkezetének nyolc szintje (pince, földszint és hat emelet) várhatóan február végére elkészül. A Korányi projektben (KMOP-4.3.1/A_2-09-2f-2010-001) a kivitelezéssel párhuzamosan az egyetem eredményes közbeszerzési eljárást folytatott le az orvostechnikai eszközök beszerzésére. A szerződések sikeres megkötésével több mint 2 milliárd forint összértékben szerezhet be modern, a kor elvárásainak megfelelő színvonalú berendezéseket és eszközöket az egyetem.

Befejeződött az új központi épületet a meglévő klinikai épületekkel összekötő folyosó tartópilléreinek és az egyes klinikai épületekhez becsatlakozó tornyok szerkezetének az építése, valamint az előre gyártott hídelemek behelyezése. Elkészültek továbbá a folyosói üvegfalakat tartó acélszerkezeteinek szerelési munkái. A kivitelezés jelen szakaszában az egészségügyi dolgozók és a betegek továbbra is az alábbi, piros nyíllal jelölt útvonalakat használhatják a Külső Klinikai Tömb területén történő közlekedésre.

Nemzeti Fejlesztési Operatív Program
www.operativprogramok.hu
04 48 839 438

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Erősödő együttműködések és csereprogramok a Lübecki Egyetemmel

Az észak-németországi Lübeck egyetemének delegációját fogadta dr. Szél Ágoston rektor és dr. Molnár Mária Judit tudományos rektorhelyettes. A tervezett program első részeként a két egyetem vezetői az intézmények struktúrájáról, menedzsmentjéről és felépítéséről folytattak megbeszélést, majd a Kutatói Szalon témája is ehhez kapcsolódott.

Dr. Szél Ágoston a megbeszélésen rámutatott arra: a mostani látogatás kiváló lehetőség a 2006-ban elkezdett együttműködés megerősítésére, és a kapcsolatok továbbfejlesztésére az oktatás, valamint kutatás területein egyaránt. – Fontosnak tartjuk a német kapcsolatainkat, és egyben büszkék is vagyunk ezekre – fogalmazott a rektor. Mindkét fél hangsúlyozta, hogy egy nemzetközi együttműködés elindításában és fenntartásában mennyire fontosak a kutatók közötti személyes kapcsolatok.

A megbeszélés után szakmai látogatásokkal folytatódott a program. Dr. **Christine Klein**, a Lübecki Egyetem Neurogenetikai Intézetének vezetője a dr. **Molnár Mária Judit** által vezetett Genomikai Medicina és Ritka Betegségek Intézetében tett látogatást, míg dr. **Peter Dominiakot**, a Lübecki Egyetem elnökét dr. **Kellermayer Miklós**, a Biofizikai és Sugárbiológiai Intézet igazgatója fogadta az Elméleti Orvostudományi Központban.

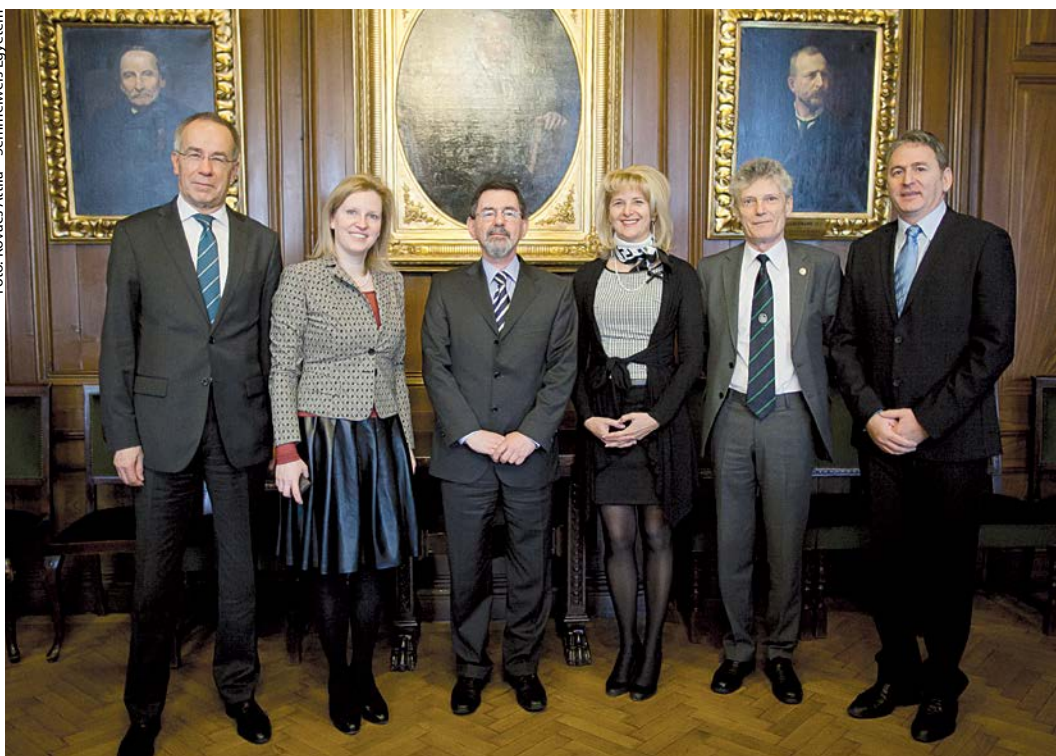
A lübecki delegáció tiszteletére rendhagyó módon alakult a délutáni Kutatói Szalon programja, amelynek házigazdája dr. **Bucsky Péter Pál** rektori biztos (Asklepios Campus Hamburg) volt. A Lübecki Egyetem korábbi professzora fontos szerepet játszott a két intézmény közötti kapcsolatok felépítésében, továbbfejlesztésében, illetve azon területek beazonosításában, ahol a kölcsönösség elve alapján az együttműködés megvalósítható.

A Kutatói Szalont a rektor nyitotta meg, aki úgy fogalmazott: a program jó alkalom arra, hogy revitalizáljuk és még több tartalommal töltsük meg a két intézmény közötti kapcsolatokat. Az együttműködésben sokkal több lehetőség rejlik, mint amit most kihasználunk, több hallgatói és oktató csereprogramot hozhatnánk létre, éppen ezért most ezen együttműködések megújítása a célunk – mondta.

Dr. Bucsky Péter Pál arra emlékeztetett, hogy a Lübecki Egyetem vezetője 2006-ban látogatott először a Semmelweis Egyetemre, és dr. **Tulassay Tivadar** akkori rektorral együttműködési szándéknyilatkozatot írtak alá. 2008-ban a Semmelweis Egyetem rektora látogatott az észak-németországi városba, majd egészen mostanáig nem történt ilyen szintű látogatás.

A Szalon első előadójaként dr. Peter Dominiak, a Lübecki Egyetem elnöke tartott előadást, melyben bemutatta az 1964-ben alapított, jelenleg mintegy ötezer dolgozóval és 3500 hallgatóval rendelkező intézményt. A német felsőoktatási intézmény a három legjobb egyetem közé tartozik a szövetségi gazdasági és technológiai minisztérium által működtetett, start-upok támogatására fókuszáló EXIST program rangsorában. Mint az az előadásból kiderült, a három kulcsfontosságú kutatási terület a Lübecki

Fotó: Kovács Anikó – Semmelweis Egyetem

Egyetemen az orvostudomány, az élettudományok és az informatika; ezek mindegyik hozzájárul egy új területhez, a biomedicinális technológiához, amely jelenleg fejlesztés alatt áll. A bemutató végén kiemelte, látható, hogy Lübecket nemcsak **Thomas Mann** szülővárosaként, a világörökség részeként ismerhetjük, de a tudomány városaként is.

Ezt követően dr. Christine Klein, a Lübecki Egyetem Neurogenetikai Intézetének vezetője a mozgászavarok genetikájáról tartott előadást, kitérve arra, miként lehet az alapvetési eredményeket a klinikai gyakorlatban hasznosítani, a transzlációs orvoslást szem előtt tartva. Bemutatta a nemrég alapított, általa vezetett Neurogenetikai Intézetet, mely klinikai és kutató munkája elsősorban a ritka neurológiai betegségekre, azon belül pedig az örökletes mozgászavarokra fókuszál, mint pl. a Parkinson-kór és a disztónia. Az intézetvezető kitért egy múlt évben megjelent publikációjukra is, melynek célja a DYT4 típusú disztónia hátterében álló gén azonosítása volt. Az ausztrál családdal folytatott vizsgálat eredményei szerint a TUBB4 gén mutációja játszik szerepet a betegség kialakulásában. Az új gének keresése mellett a Lübecki Neurogenetikai Intézet munkatársai új típusú terápiák kutatásában is részt vesznek. Fontosnak tartják azt, hogy a humán genom megismerése nem csak a betegségre hajlamosító gének azonosítását teszi lehetővé, hanem a betegség progressziójára, a választandó optimális terápiára vonatkozó kérdésekre is válaszokat adhat.

Dobozi Pálma

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Öt éve gondozzák a tüdőtranszplantáltakat a Pulmonológiai Klinikán

Ünnepségre gyűltek össze a tüdőtranszplantációval összefüggő elő- és utógondozásban részt vevő hazai szakemberek abból az alkalomból, hogy a Semmelweis Egyetem Pulmonológiai Klinikája öt éve végzi ezt a munkát.

Beneda Attila, az egészségügyért felelős államtitkár kabinetfőnöke előadásában leszögezte: öt évvel ezelőtt egy jó döntés született, amikor ez a lelkes szakmai közösség felvállalta ezt a feladatot. Az eredmények már jól látszanak, és ez megalapozza a jövőt is – tette hozzá. Az államtitkárság nevében biztosította a résztvevőket arról, hogy elkötelezettek a tüdőtranszplantáció hazatelepítésében. A szakmai adottságok, a szakemberek hozzáállása és emberi kvalitásaik adottak – fogalmazott.

Dr. **Gál János** általános és klinikai rektorhelyettes megköszönte a klinika e területen végzett elmúlt öt éves munkáját. Véleménye szerint nagyon fontos lenne, hogy a tüdőtranszplantációk ne Bécsben, hanem Magyarországon történjenek. Ez akkor jöhet létre, ha mindenki egy irányba húz a hajóban – fogalmazott, és kiemelte a Semmelweis Egyetem és az Országos Onkológiai Intézet közötti együttműködést, amelyben – mint mondta – nagy szerepe van dr. **Szél Ágoston** rektornak és dr. **Kásler Miklós** főigazgatónak.

A hajó hasonlatnál maradva beszélt arról is, hogy a magyarországi tüdőtranszplantációhoz megvan a kapitány dr. **Lang György** személyében, aki olyan szakmai biztonságot tud adni ehhez a munkához, amire szükség van. A közös érdek a betegek gyógyítása itthoni körülmények között, amit a Semmelweis Egyetem maximálisan támogat – mondta a rektorhelyettes.

Dr. **Losonczy György**, a Pulmonológia Klinika igazgatója áttekinthette a tüdőtranszplantált betegek magyarországi gondozásának történetét. Felidézte, hogy dr. Lang György az első magyar betegen elvégzett 1996-os bécsi műtétje után 11 éven keresztül az Országos Korányi Tbc és Pulmonológiai Intézet végezte a betegek magyarországi gondozását, ezt a feladatot vette át a Pulmonológiai Klinika. Amikor dr. **Csiszér Eszter** megkeresett engem, és nélkül igent mondtam, szerencsére az egyetem vezetése akkor és most is stratégiai feladatnak tartotta ezt a munkát – tette hozzá.

Beszélt arról is, hogy van a klinikán 5-10 ember, akik vállvetve, tökéletes munkamegosztásban tudnak dolgozni, őket egészíti ki a nővérek, akik ugyancsak kiváló munkát végeznek. –

A tüdőtranszplantációs gondozás egy egész munkahely tudását, lelki tartását emeli – vélekedett. Szavai szerint hozzájuk nem azért megy valaki dolgozni, hogy több pénzt keressen, mert onnan csak lelki tartalmat tud hazavinni – hangoztatta.

Dr. **Müller Veronika**, a klinika igazgatóhelyettese *Sikerek és kihívások: tüdőtranszplantáltak a Pulmonológiai Klinikán 2008-2013* címmel tartott előadásában felidézte, hogy 2008 decemberében köszönthették az első tüdőtranszplantált beteget a klinikán, ami óriási siker volt. A transzplantációs utógondozási csapat vezetője elmondta, hogy a cisztás fibrózis a vezető ok, ami miatt szükség van a tüdőátültetésre. A docens előadásából kiderült, hogy nagyon szigorú protokoll szerint dolgoznak. Szakmai sikereiket a jó szakembereknek köszönhetik, ezért a szakorvosi továbbképzést, az orvostanhallgatók képzését kiemelt feladatuknak tekintik. Előadásában

beszélt arról is, hogy rengeteg előrelépés történt a klinikán, de tervek között szerepel egy transzplantációs kórterem kialakítása is. Dr. **Bohács Anikó** egyetemi adjunktus előadásában arról beszélt, hogy a tüdőgyógyászok milyen fontos szerepet töltenek be a tüdőtranszplantációban. Egyebek mellett az ő feladatuk helytállni a transzplantációt megelőző, valamint az azt követő időszakban.

Dr. **Czebe Krisztina** egyetemi adjunktus arról tartott előadást, mennyire fontos a multidiszciplinaritás a tüdőtranszplantációban. Ahhoz, hogy a tüdőátültetés után mindenki a lehető legtovább és legjobb életminőségben élvezhesse az életet komoly csapatmunka kell, minden láncszemre szükség van – hangsúlyozta. Ebben a csapatmunkában kardiológusok, pszichiáterek, pszichológusok, nefrológusok, onkológusok és sebészek is részt vesznek. Az előadások után két tüdőátültetésen átesett férfi mesélte el, hogy min mentek keresztül, milyen az élet új tüdővel.

Kiss-Bódi Bernadett
Tóth-Szabó Szilvia

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Tüdőtranszplantáció Magyarországon: a Semmelweis Egyetem szakmailag készen áll

– Tíz éve készülünk a tüdőtranszplantációs program hazahozatalára, ami egy többlépcsős folyamat, most ennek az utolsó fázisában vagyunk – fogalmazott dr. **Lang György**, a Semmelweis Egyetem Mellkassebészeti Tanszékének vezetője, aki a magyar betegek tüdőátültetését jelenleg is végzi a bécsi Klinische Abteilung für Thoraxchirurgie mellkassebész professzoraként. Nem pusztán az első ilyen hazai műtét elvégzése a cél, hanem egy program kialakítása, amelynek keretében a betegek ugyanolyan magas színvonalú ellátáshoz jutnak, mint Bécsben.

Az interjú teljes terjedelemben a márciusi számban olvasható majd.

Nemzetközi szervkivételi mesterkurzus a Semmelweis Egyetem részvételével

Kétnapos szervkivételi sebészeti képzést tartott egy másfél éve indult európai uniós projekt részeként az Országos Vérellátó Szolgálat és a Semmelweis Egyetem, a holland partnerekkel együttműködve.

Az első, elméleti nap megnyitóján dr. **Gál János** általános és klinikai rektorhelyettes hangsúlyozta: rendkívül fontos a szervkivételt végző team munkája, a szerv megfelelő állapotban tartása és a donormenedzsment; ez az első, elengedhetetlen lépés a sikeres transzplantáció felé. Mint megjegyezte, ezt személyes tapasztalatai is megerősítették, mikor szerencséje volt Londonban a híres szív-tüdő transzplantáló sebész, **Yacoub** professzor mellett dolgozni aneszteziológusként.

Mihály Sándor, a Szervkoordinációs Iroda igazgatója kiemelte: a program a minőségről és a biztonságról szól, a cél, hogy holland mintára honosodjon meg Magyarországon is a szervkivételi sebészeti képzés. Az átfogó programban az Országos Vérellátó Szolgálat képviseli Magyarországot, a szakmai háttérrel pedig a Semmelweis Egyetem, azon belül is a Transzplantációs és Sebészeti Klinika, valamint a Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet adja.

A kurzus második, gyakorlati moduljának helyszíne a Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet volt, ahol dr. **Nemeskéri Ágnes** docens, a mesterkurzus tudományos szervezőbizottságának tagja köszöntötte a résztvevőket. Hangsúlyozta: nagy öröm, hogy csatlakozhattak az alapvetően Leidenben futó projekthez, s bízik benne, hogy az első magyar szervkivételi kurzust továbbiak követik majd. Ismertette a gyakorlati modul körülményeit: a továbbképzésben résztvevő sebészek négy, speciálisan tartósított cadaveren gyakorolhatták a máj, a hasnyálmirigy és a vesék transzplantációs célú eltávolítását, az oktató sebészek felügyelete mellett. A kiemelt szervek, transzplantációra való alkalmasságát az oktató sebészek ellenőrizték, értékelték.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

A gyakorlati modul szervezői: dr. Nemeskéri Ágnes egyetemi docens, valamint dr. **Kiss Mátyás** és dr. **Szuák András** egyetemi tanársegédek voltak. A tudományos szervezőbizottság tagjai voltak még dr. Nemeskéri Ágnesen és dr. Kiss Mátyáson kívül: dr. **Fehérvári Imre**, dr. **Kóbori László** és **Mihály Sándor**. A résztvevő sebészek és oktatók a pécsi, a szegedi, a debreceni és a Semmelweis Egyetemről érkeztek, előadást tartottak még többek között a groeningeni, a leideni, az oxfordi egyetem szakemberei. Az Európai Unió által támogatott országos képzés teljesítése után a sebészek szervkivétel végzésére jogosító tanúsítványt kapnak. A szervkivételi sebészeti képzés fontosságát aláhúzza az a köztudott tény, hogy nemzetközi szinten több a szervátültetésre szoruló beteg, mint a donor, a várólisták hossza pedig egyre növekszik. Éppen ezért különös jelentősége van annak, hogy egyetlen szerv se vesszen el amiatt, hogy esetleg megsérül a kivétel során. Az Első Magyarországi Szervkivételi Sebészeti Képzést (1st Hungarian Donor Surgery Masterclass) az ACCORD (Achieving Comprehensive Coordination in Organ Donation Throughout the European Union) projekt kétoldalú együttműködésekről szóló munkacsoportjának égisze alatt rendezték meg. Az ACCORD 23 tagországot tömörítő, 42 hónapos időtartamra (2012-2015) szóló európai uniós pályázati konzorcium. Az együttműködés fő célja a szervdonációs koordinációval kapcsolatos közös európai gyakorlatok kidolgozása és meghonosítása, valamint közös európai élődonoros follow-up regiszter kialakítása.

A kétnapos mesterkurzus az egyes országok közötti tapasztalat, tudás és gyakorlat átadását tűzte ki célul. A képzés holland oldalról a Dutchtransplant Foundation, a Leideni és a Groeningeni Egyetem, valamint Magyarországról az OVSZ – Szervkoordinációs Iroda, a Semmelweis Egyetem Transzplantációs és Sebészeti Klinika, továbbá a Humánmorfológiai és Fejlődésbiológiai Intézet elmúlt másfél éves együttműködése eredményeként jöhetett létre.

Dobozi Pálma

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Új típusú öröklésmenet

– publikáció a Nature Geneticsben egy Semmelweis Egyetemen született ötlet alapján

Egy veseelégtelenséghez vezető kór, a nefrózis öröklődésével kapcsolatban számol be az eddigi gondolkodást jelentősen megváltoztató felismerésekről egy Nature Geneticsben most megjelent publikáció, melynek első szerzője dr. **Tory Kálmán**, a Semmelweis Egyetem I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinikájának adjunktusa.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

A Nature Genetics folyóiratban megjelent publikáció az I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika két akadémiai kutatócsoporttal (a klinikán működő, dr. **Tulassay Tivadar** vezette MTA-SE Gyermekgyógyászati és Nephrológiai Kutatócsoporttal, valamint a dr. **Perczel András** vezette MTA-ELTE Fehérjemodellező Kutatócsoporttal) és egy párizsi laborral (INSERM U983 laboratórium) együttműködésben végzett munkájának az eredménye.

Dr. Tory Kálmán elmondta, a betegágy mellett tett megfigyelései adták a kutatás kiindulópontját, az ennek nyomán tett felismerések pedig szintén közvetlenül a gyakorlatban hasznosulnak. A gyermekgyógyász szakorvos arra figyelte fel, hogy ha a hagyományos (mendeli) öröklődés érvényesülne egy recesszív nefrózis szindrómában, akkor sokkal több ember kellene, hogy szenvedjen ebben a betegségben. Ennek okát keresve jutottak a most publikált új öröklésmenet felismerésére. Az eltérés hátterében eredményeik szerint ugyanis az áll, hogy ha mindkét szülő által hordozott gén-kópia is hibás, akkor sem lesz feltétlenül beteg a gyermekük, csak akkor, ha bizonyos hibák társulnak bizonyos hibákkal, nem mindegy ugyanis, hogy *ki kivel van párban*, vagyis milyen apai és milyen anyai hiba társul. – A társítások nagy részénél meg tudjuk mondani, hogy kórokiak-e vagy sem, így az eddig veszélyeztetettnek tartott szülőpárok nagy része fellélegezhet – fogalmazott dr. Tory Kálmán, hozzátéve, hogy mindez megváltoztathatja a genetikai tanácsadást más recesszíven öröklődő betegségekben is.

Mindez tehát azt jelenti, hogy a szerzők egy olyan genetikai polimorfizmust figyeltek meg, amelynek patogenitása a társuló mutáció függvénye: egyes mutációkkal betegséghez, míg másokkal *csendes* együttéléshez vezet. Hasonló ez ahhoz, mintha a klasszikus mendeli kísérletben egy gén négy allélját (A, B, C és D) vizsgálnánk, melyek közül kettő (A, B) homozigóta állapotban zöld, kettő (C, D) pedig sárga borsóhüvelyt eredményezne. A felfedezés az, hogy az A és B allél eltérő módon viselkedik a C és D alléllal szemben: míg az A mindkettővel szemben domináns, a B az egyikkel szemben recesszív viselkedést mutat (ábra). Ez a jelenség megváltoztathatja a humán genetikában a polimorfizmusok patogenitásának megítélését, az újonnan feltárt öröklés-

menetnek köszönhetően ugyanis más gyakori polimorfizmus is lehet felelős ritka monogénes betegség megjelenéséért, ha az egy *megfelelő* mutációval társul.

A forradalmian új genetikai öröklésmenetet és annak következményeit a szerzők négy különböző szinten vizsgálták és bizonyították:

1. Epidemiológiai szinten rámutattak a klasszikus öröklésmentől fakadó kockázat és a megfigyelt epidemiológiai tény ellentmondására, azaz a vizsgált polimorfizmus allélfrekvenciája és a betegség prevalenciája közötti eltérésre.
2. A francia laboratóriummal való kooperációban egyes családok példáján keresztül sikerült azonosítani olyan egészséges családtagokat, akik a korábban patogénnek vélt genotípussal rendelkeznek, ám mégsem betegek.
3. A klinikai megfigyeléseket sikerrel igazolták sejtszinten, a vizsgált gén által kódolt podocin fehérje sejten belüli lokalizációjának vizsgálatával. Betegek vizeletéből tenyésztett podocyta sejteken és transzfektált podocyta-kultúrán kimutatták, hogy amennyiben a vizsgált polimorfizmus bizonyos mutációkkal társul, úgy a kódolt fehérje, a podocin nem jut ki a rendeltetési helyére, a sejtmembránba, és ez vezet a veseszűrő funkciójának sérüléséhez.
4. Végezetül az ELTE munkatársai, **K. Menyhárd Dóra**, **Stráner Pál** és **Perczel András** a genetikai módosulás következményét molekuláris-, sőt atomi-szinten, a podocin fehérje dimerképződési hajlamával korreláltatták és fehérje térszerkezetváltozással magyarázták a különböző polimorfizmus-mutáció párok eltérő hatását. A térszerkezetvizsgálat rámutatott arra, hogy a podocin fehérje *páralkotási* képességének megváltozása áll a jelenség hátterében. Amennyiben a két monomer egyikének szerkezetét a vizsgált polimorfizmus, míg a másikat a társuló specifikus mutációk valamelyike torzítja, a dimer szerkezete kóros lesz, és ez vezet a sejten belüli lokalizáció megváltozásához!

A munka kiemelkedő értéke a klasszikus öröklésmenet (mendeli szabályok) kiszélesítése mellett az, hogy a kutatás a tudományterületek szokatlanul széles körét ölelte fel. A gyakorló gyermekgyógyász betegágy mellett tett megfigyeléseiből kiindulva előbb a fehérje sejten belüli lokalizációjáig, majd annak térszerkezeti tulajdonságáig finomították a *képet*. A vizsgálatot végző kutatók örömére, a molekuláris szintű felismerések – a mikrokozmoszban megfigyelt molekuláris tulajdonságok és magyarázatok – azonnal és közvetlenül visszahatnak a genetikai tanácsadás, a gyakorló orvoslás szintjére.

A probléma komplex megközelítése magyar egyetemeken dolgozó kutatók és egy párizsi laboratórium intenzív együttműködésének eredménye, mely az ötletadó Bolyai ösztöndíjas kutató, dr. Tory Kálmán gyermekgyógyász kitartó munkájának köszönhetően született meg. A vizsgált fehérjét kódoló gént másfél évtizeddel ezelőtt azonosító párizsi és a két hazai laboratórium sikeres együttműködése jól mutatja a határokon átívelő tudományban rejülő lehetőséget.

Dobozi Pálma

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Patobiokémia – új választható tantárgy februártól

Februárban már patobiokémiát is választhattak a Semmelweis Egyetem orvos- és fogorvostan hallgatói a második féléves tantárgyfelvétel során. Az új tárgy előadói többek között a daganatképződés, a köszvény és a diabétesz molekuláris hátterébe nyújtanak betekintést. Az orvosi hivatás magas színvonalú, hatékony ellátásához elengedhetetlenül fontos a betegségek molekuláris szintű okainak, illetve következményeinek alapos ismerete, megértése – olvasható a tantárgy leírásában.

Míg a biokémia, molekuláris és sejtbiológia tanegység az egészséges sejtre fókuszál, a patobiokémia bizonyos humán kórképek hátterében lévő zavarokkal foglalkozik.

– Azért vált szükségessé a kurzus elindítása, mert ahogy a kötelező alaptárgy tananyaga bővül, a szigorlat egyre nehezebben teljesíthető, és nincs rá kapacitás, hogy a sejtek egészséges működése mellett a betegségek molekuláris alapjait is kellő mértékben át tudjuk adni a hallgatóknak – magyarázta dr. **Csala Miklós**, az Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Patobiokémiai Intézet docense. A tantárgy felelős előadója szerint a patobiokémia megérett arra, hogy különálló egység legyen, ugyanis egyedülálló részletességgel mutatja be néhány kiemelten fontos kórállapot sejtbiológiai hátterét. Ezzel pedig a betegségek molekuláris mechanizmusait jobban értő és racionálisabban gondolkodó orvosok, fogorvosok képzéséhez járul hozzá – mondta dr. Csala Miklós.

A tantárgyfelelős kifejtette: a tudomány állásának megfelelő, hiteles ismeretanyagot fognak nyújtani arról, hogy egy-egy betegség tüneteit és szövődésüket az anyagcsere milyen károsodása idézi elő. Ezen kívül a kóros állapotok kezelésének, illetve megelőzésének molekuláris alapjairól is hallhat, aki beül az órákra. – Olyan tudományos hátteret adunk, amelyet egy végzett orvos nagyon jól tud alkalmazni gyakorlatában. Nem elhanyagolható szempont az sem, hogy – mivel a kurzus már másodéves hallgatók is felvehetik – az itt tanultak komoly segítséget jelenthetnek a biokémia, molekuláris és sejtbiológia szigorlatra való felkészülésben is. Az alaptárgyban oktatott sejtosz-

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

tódásra és programozott sejthalálra vonatkozó ismereteket például a tumorok kialakulásának megtárgyalásával egészítjük ki. A szénhidrát-, aminosav- és nukleotid-anyagcsere zavarairól vagy a cukorbetegségről szóló előadások pedig az egészséges anyagcsere és a normális szabályozás megértésében is segítenek – hangsúlyozta dr. Csala Miklós.

Az előadásokat az Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Patobiokémiai, illetve a Biokémiai Intézet szakértői fogják tartani. A tantárgy dinamikus tananyaggal rendelkezik, így évről-évre más témákra fókuszál majd. – Lesznek állandó elemek is, olyan kórállapotok, melyek molekuláris alapjait mindenképpen szükséges átadni, ilyenek a rosszindulatú daganatok vagy az elhízáshoz kapcsolódó megbetegedések, köztük a diabetes mellitus egyik típusa – emelte ki a docens. A témák kiválasztásánál a metabolizmust tartották meghatározónak, vannak ugyanis olyan kóros állapotok, melyeket egyértelműen az anyagcsere jól körülírt elváltozása okoz, az alaptárgy keretein belül ebbe betekinteni még sincs mód. Az előadó nyomatékosította: a kóros sejtműködéseket nyilvánvalóan nem lehet megérteni, amíg valaki az egészséges szervezet molekuláris folyamataival nincs tisztában, így a biokémia és a patobiokémia egymást kiegészítő egységekként épülnek az egyetemi oktatásba.

Dr. Csala Miklós azt is fontosnak tartja, hogy a hallgatók ne úgy tekintsenek a biokémiára, molekuláris és sejtbiológiára, mint alapozó tárgyra az orvostudományhoz, hanem mint az orvostudomány szerves részére.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Több mint 30 új aneszteziológiai és intenzív szakápoló vehette át oklevelét

A felnőtt és gyermek aneszteziológiai és intenzív szakápoló képzés ünnepélyes zárórendezvényén 33 végzős hallgató vehette át oklevelét a Semmelweis Egyetemen. – Amíg önök itt vannak, fejlődnek és ilyen szépen szerepelnek, az egészségügy állni fog – köszöntötte a végzősöket dr. Gál János általános és klinikai rektorhelyettes.

Az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika igazgatója azt is elmondta: a sok tanulás megérdemelt gyümölcseivel, az oklevéllel nem csupán iskolázottságban, de felelősségben is előrelépnek, akik az új szakmával gazdagodnak, ám az igazi tanulás csak most kezdődik. Egyben megköszönte a hallgatók gyerekekért és felnőttekért végzett eddigi és a jövőbeli munkáját, amit tanáraik jóvoltából mostantól még magasabb színvonalon fognak végezni. Dr. **Machay Tamás**, az I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika professzora az intenzív újszülött terápiás szakasszisztensekhez intézte szavait: az újszülött terápiás nővérek már a képzés elején komoly gyakorlati tapasztalattal rendelkeztek, így mindannyian nagyon eredményesen szerezték meg ezt a diplomát. Az egyetemi tanár hozzátette: ennek ellenére mindig jó a gyakorlatot elméleti tudással megerősíteni, amit a jövőben is érdemes rendszeresen felfrissíteni, kiegészíteni. – Amikor én voltam ilyen fiatal, mint most önök, 60 százalékos volt a koraszülött halálozás, azóta ez egy rendkívül perspektivikus szakmává nőtte ki magát, amiben sok sikerélményt lehet szerezni – emlékezett vissza dr. Machay Tamás. Egyben kiemelte a pozitív élmények jelentőségét

és azt tanácsolta: – Az elkerülhetetlen szomorú eseteken próbáljuk túltenni magunkat, hogy ne jelentsen életre szóló tuskét.

Mezőcsáti Melinda, az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika főnövére az eltelt másfél évbe fektetett erőfeszítést hangsúlyozta: a napi munka, másod- és harmadállás mellett újabb szakmát szerezni óriási cselekedet. A felnőtt aneszteziológiai és intenzív szakápoló képzés vezetője tiszteletreméltónak nevezte a szakma képviselőinek munkáját, valamint visszaidézte, hogy tanárként ő is fejlődhetett a hallgatók mellett, akik szintén a betegágyak mellől érkeztek az

iskolapadba. Mint mondta: *erről szól a felnőttképzés.*

Akkor legyél ápoló, ha ismered a türelmet, ha másoknál benned sokkal több a szeretet, jut belőle annak is, ki útközben elesett, s hogy felálljon, ahhoz az kell, hogy Te felemeld – idézte útravalóul **Siklósi Erzsébet** versét **Cziegler Mária**, az I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika klinikavezető főnövére. A verset **Négrádi Éva**, a klinika főnövére olvasta fel.

– Képezzék tovább magukat, maradjanak a Semmelweis Egyetem berkein belül, ehhez ezután is minden tőlünk telhető támogatást meg fogunk adni – zárta a rendezvényt a hallgatókhoz intézett szavaival **Kormos Ágnes**, a Semmelweis Egyetem Ápolásvezetési és Szakdolgozói Oktatási Igazgatóság ápolási igazgatója.

A Semmelweis Egyetem Ápolásvezetési és Szakdolgozói Oktatási Igazgatóság, valamint az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika, illetve az I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika szervezésében lezajlott másfél éves képzés a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP–6.2.2.A–KMR/11-1-2012-0012) pályázat keretében valósulhatott meg.

A friss diplomások a jövőben intenzív osztályokon szakápolóként, illetve műtőkben aneszteziológiai szakasszisztensként tevékenykedhetnek. Az ápolói végzettségű nővérek feladatkörén túlmenően foglalkozhatnak lélegeztetett betegekkel, segédkezhetnek speciális kezelésekből, alkalmazhatják a gyógyszeradagoló pumpákat, végezhetnek monitorozást, illetve kritikus állapotban lévő beteget is gondozhatnak az orvos utasítása alapján. Az intenzív kórtermekben többféle betegségtípus van jelen, ezért is fontos, hogy a komplex ellátást igénylő betegeknek is tudjanak segíteni.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

33 klinikai szakpszichológus vehette át diplomáját a Semmelweis Egyetemen

Az idei a második alkalom, hogy átvehették diplomájukat a Semmelweis Egyetem Klinikai Pszichológia Tanszékén végzett klinikai szakpszichológusok. A végzetek az alap- és szakellátáson kívül a pszichoterápiában, valamint a szomatikus ellátásban is részt vehetnek.

A pszichoterapeutáról azt szokták mondani, hogy nem foglal állást, ám munkája során alapvetően fontos érték az odafigyelés, ami a páciensnek biztonságot ad a változáshoz, változtatáshoz – kezdte köszöntőjét dr. **Perczel Forintos Dóra**. A Klinikai Pszichológia Tanszék vezetője kifejtette: valódi segítő hivatás a pszichoterápia, az elkötelezettség pedig látszódnak is a hallgatókon a képzés óráin és a vizsgákon.

A tanszékvezető az *elfogadás és az együttműködés másik dimenziójaként* említette a családot a szakma elnőiesedésére hivatkozva. Szerinte mivel a terapeuta élete egyben hitelesíti is, amit mond, így ebben a szakmában különösen fontos a család és hivatás összeegyeztetése. – A néhai **Kopp Mária** üzenetét továbbadva arra biztatom önöket, hogy ebben a teljesítményorientált világban is törekedjenek a családalapításra, mert sajnos az értelmiségi nők körében jóval kevesebb gyermek születik a tervezettnél. Bízbanak a lehetőségeikben és az erőforrásaikban – intézte szavait a végzett hallgatókhoz. Hozzáfűzte: a családot és a hivatást azért is fontos szem előtt tartani, mert nőként ha megbillenünk az egyik irányba, megtámaszthat bennünket a másik.

– Komplex tudást adtunk hallgatóinknak, akik számos irányzatba betekintettek – mondta dr. Perczel Forintos Dóra, aki hangsúlyozta azt is, hogy nemzetközileg elfogadott irányelvekhez igazították a képzést, ami így komoly alapokat jelent majd a továbblépéshez. A szakmai kollégium által tavaly decemberben jóváhagyott rendeletet idézve egyben részletezte a pszichológus tevékenységét: a klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológia magában foglalja a pszichodiagnosztikát és állapotfelmérést, a pszichoterápiát, a stresszmenedzsmentet, az egészségügyi dolgozók kiegészítő-prevenőjét, a konfliktuskezelést, problémamegoldó, kommunikációs és szociális készségfejlesztő tréningek tartását, valamint a pszichoterápiát. Ezen kívül a szakpszichológus életvezetési tanácsadást, krízis intervenciót és szupportív terápiát is végezhet, de a szakma részvétele szükséges a szomatikus betegek korszerű ellátásában is.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

– Érdemes tehát szakvizsgát tenni, hiszen a jogszabály szerint már csak kvalifikált szakember rendelhet – emelte ki a tanszékvezető. Azt is lehetőségként értékelte, hogy a rendelet előírja: a klinikai szakpszichológus alkalmazása összesen 108 területen lett előírás teljes vagy részmunkaidőben, többek között belgyógyászati és szívtranszplantációs osztályon, angiológián, allergológián, gyermekhematológián, krónikus tüdőgyógyászatban és háziorvosi rendelőkben.

A 2013 novemberében végzett klinikai szakpszichológusok egy negyede képzést követően tettek szakvizsgát, 19-en kiválóan megfelelt, míg 14-en megfelelt minősítéssel. Hippokratészi esküjük letétele után dr. Perczel Forintos Dóra tanszékvezetőtől vehették át okleveleiket.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Educatio Kiállítás: nagy volt az érdeklődés a Semmelweis Egyetem iránt

A Semmelweis Egyetem valamennyi kara bemutatkozott a 14. Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállításon január 16. és 18. között a Papp László Budapest Sportarénában. A diákok a képzési rendszerről és a felvételiéről szóló hivatalos információkon kívül a jelenlegi hallgatóktól azt is megtudhatták, mire számíthatnak a kollégiumi elhelyezéssel, vagy a szabadidős tevékenységekkel kapcsolatban. A Semmelweis Egyetem külön kiadvánnyal is készült az Educatio kiállításra, amely elérhető volt a karok standjain, illetve letölthették az érdeklődők az egyetemi honlapról is.

Foto: Szilgavary Zsolt

Tényleg olyan nehéz? – kérdezték többen is a Semmelweis Egyetem hallgatói önkormányzatainak képviselőitől az egészségügyi képzés iránt érdeklődő fiatalok. – Mert azt azért tudják, hogy itt sokat kell tanulni, de mi az egyetem szépségeivel nyugtatjuk őket. Azt is el szoktuk mondani, hogy nem kell megijedni, mert idővel bele lehet jönni és legfőképpen: ha valaki tanul, teljesíthető – mondta egy orvostanhallgató, aki szerint a magas színvonalú gyakorlati oktatás mindenért kárpótol.

A Semmelweis Egyetem hat karának standjain a vezető tisztség-

viselők, tanárok, illetve a hallgatói önkormányzatok és a tanulmányi osztályok képviselői várták a felvételi előtt állók kérdéseit. A leendő egyetemisták megismerkedhettek a szakok, szakirányok jellegzetességeivel, a képzési rendszert érintő legfrissebb és legfontosabb információkkal, tájékoztatást kaphattak a felvételi esélyekről, de a tanulmányi és szociális juttatásokról, illetve az intézmény nyújtotta szabadidős tevékenységekről is érdeklődhettek.

– Legtöbben a hallgatói életre, a felvételi követelményekre, a ponthatárookra, az osztott és osztatlan képzések közötti átjárhatóságra, illetve a kollégiumi elhelyezésre kérdeztek rá, de sokan kíváncsiak arra is, mennyivel nyújt többet a mesterképzés, illetve hogy milyen tantárgyak vehetők fel a különböző szakokon – sorolta a hallgatói önkormányzat egyik képviselője.

Hagyományosan idén is több mint száz kiállító várta az érdeklődőket, akik ingyen vehettek részt a rendezvényen. A standokon hazai és külföldi főiskolák és egyetemek, nyelviskolák, szakképző intézmények és oktatással foglalkozó kutatóintézetek mutaták be kínálatukat. Olyan vállalatok képviselőivel, szakembereivel is találkozhattak a továbbtanulni vágyók, akik meghatározó szerepet töltenek be a magyar felsőoktatásban. Képviseltették magukat a média oktatási szektorra specializálódott szereplői, a *diák-coaching* szolgáltatásokat nyújtó gazdasági társaságok, illetve egyes nonprofit szervezetek is. A legújabb oktatási fejlesztésekről, taneszközökről és módszerekről is tájékozódhattak a felvételi előtt állók, akik pályaeorientációs tanácsadásban is részesülhettek, valamint jelentkezői tudnivalókról és felvételi eljárásról szóló előadásokat hallgathattak meg.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Előtérben a prevenció a FOK-on

A szájiüregi egészség védelme a lakosság egészében igen fontos és napjainkban a kiemelt feladatok közé tartozó tevékenység, mely különösen nagy jelentőségű a rizikócsoportokba tartozó pácienseknél. Náluk könnyebben és gyorsabban alakulnak ki súlyos, a fogakat érintő vagy a fogágyat érintő elváltozások. A fogászati hónapban tartott fogorvoskari mini-szimpozium erre hívta fel a figyelmet.

A rendezvényt *Dentális és parodontális megbetegedések rizikótényezői és azok csökkentésének lehetőségei* címmel dr. **Madléna Melinda** egyetemi docens (Gyermekfogászati és Fogszabályozási Klinika) szervezte, a Vivadent szponzorálásával. A szimpózium magas színvonalát a nagy tapasztalattal rendelkező dr. **Nyárasdy Ida** (Konzerváló Fogászati Klinika) és dr. **Gera István** (Parodontológiai Klinika) segítségével, aktív részvétele is biztosította. A mini-szimpozium lehetőséget nyújtott a témával kapcsolatos, folyamatban levő tudományos kutatás bemutatására, valamint arra is, hogy a termékbemutató révén a relatíve nagyszámú érdeklődő (orvos, asszisztens, hallgató) közvetlen közelről megismerje a rizikót csökkentő szerek egy igen nagy jelentőségű, klórhexidint tartalmazó családjának teljes palettáját.

A rendezvényen dr. **Hermann Péter** dékán köszöntése után sor-

rendben a következő előadások hangoztak el: *A fogszuvasodás rizikójának jelentősége, meghatározása* (dr. Nyárasdy Ida, Konzerváló Fogászati Klinika), *Parodontális megbetegedések rizikótényezői és indikátorai* (dr. Gera István, Parodontológiai Klinika), *A klórhexidin szerepe az orális megbetegedések prevenciójában* (dr. Madléna Melinda, Gyermekfogászati és Fogszabályozási Klinika), *Klórhexidin tartalmú lakk hatásának vizsgálata fix fogszabályozó készüléket viselő páciensekben* (dr. **Káldy Adrienn**, klinikai szakorvos, Gyermekfogászati és Fogszabályozási Klinika), *Klórhexidin tartalmú fogászati termékek és alkalmazásuk a gyakorlatban*, (**Péry Eleonóra**, Vivadent) A mini-szimpozium dr. Madléna Melinda zárásával fejeződött be.

Gyermekfogászati és Fogszabályozási Klinika

Májtranszplantáltak a Kilimandzsáró tetején

– érdekességek a jubileumi Rezidens Szalonban

Az idei év első Rezidens Szalonjában a májtranszplantáció került középpontba a KOGART Házban. Az eseményen a szakmai érdekességek mellett kiderült: januárban végezték el a hatszázadik átültetést a Semmelweis Egyetemen.

A huszadik, ünnepi Rezidens Szalont hagyományainknak megfelelően januárban mindig a KOGART-Házban tartjuk – kezdte köszöntőjét dr. **Veres Gábor**, az I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika docense. Hozzátette: mivel három éves a rendezvény, így harmadik alkalommal gyűltek itt össze. Az este házigazdája arra is felhívta a figyelmet: a rendezvényt a Magyar Kultúra Napján tartják, és egyben a májbetegségek kezelését is ünneplik. **Kovács Gábor**, a KOGART Ház alapítója kifejtette: a huszadik század alapvetően a materiáról, a testről, az egőről és a háborúról szólt, így sokan reménykednek abban, hogy a 21. század a spiritualitást, a lelket, a közösségi érdekeket és a békét fogja előtérbe helyezni. Ám én azt gondolom, a kettő egyensúlyára kell rálelnie mindenkinek saját magában – vélekedett.

– A májtranszplantáció nem természetes gyógy mód, és az emberi test meg is tesz mindent azért, hogy ne sikerüljön, ám számos esetben ez az egyetlen megoldás az életben maradáshoz – indította

előadását dr. **Szőnyi László**, az I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika Anyagcsere Szűrő és Gondozási Központjának vezetője, aki a sebészet csúcsának nevezte a beavatkozást. A gyermekgyógyász, kitérve a kockázatokra azt is megosztotta: a transzplantációval gyakorlatilag létrehozunk egy immunológiai betegséget. Az érintett szülőknek elmondják, hogy az átültetés után minden szövődmény jelentkezik, ám nem mindegy, milyen mértékben, és hogy hogyan kezelik. Hozzáfűzte, hogy a beavatkozás sokszor extrém terhet ró a betegre: mivel Magyarországon egyedül nálunk van a transzplantációra, illetve a műtét utáni kezelésre lehetőség, olykor nehézkes akár több száz kilométerről rendszeresen visszajönni hozzánk – mondta. Dr. **Dezsőfi Antal**, az I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika adjunktusa közölte: a májtranszplantáció mára gyermekeknél is elfogadott és bevett eljárás. Elmondta: amennyiben fény derül a gyermekkori májelégtelenség kiváltó okára, általában a mérgezés, fertőzés mellett immunológiai, metabolikus, vagy vascularis eredet van a háttérben. – Előfordulhat spontán gyulladás, ám ha sokáig halogatjuk a transzplantációt, olyan idegrendszeri károsodás léphet fel, amivel már nem érdemes elvégezni a beavatkozást – figyelmeztetett. Beszámolóját így zárta: a májnak speciális anatómiája van, különböző szegmensekhez önálló artériás, vénás, illetve epeúti rendszer csatlakozik, ez teszi lehetővé, hogy elvégezhető az élődonoros májátültetés. Dr. **Kiss András** *Hepatológia és májtranszplantáció* című előadásában először a szerv reverzibilis, irreverzibilis és degeneratív elváltozásait, valamint a sejtpusztulás fajtáit elemezte. A II. Sz. Patológiai Intézet docense hangsúlyosan említette a májbiopsziát, melylyel a szerv szöveti struktúráját pontosan meg lehet határozni, valamint a máj őssejtjeit, melyek a regenerációs hatást erősítik. Az *akut májelégtelenség iskolapéldájaként* a gyilkos galóca fogyasztását emelte ki. Műtét után előfordulhat hiperakut, akut vagy krónikus kilökődés, melyek egy része gyógyszerrel kezelhető, ám előfordulhat a retranszplantáció szükségessége is – részletezte.

– A műtéthez jó általános állapot szükséges: a beteg maga jöjjön be, ne rohammentővel szállítsák – mondta dr. **Kóbori László**, a Transzplantációs és Sebészeti Klinika igazgatóhelyet-

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

tese. A Magyar Májtranszplantációs Program vezetőjeként beszélt arról is: életmentő beavatkozás ez egyre szélesebb indikációs körrel, így egyre több betegen el lehet végezni. Rávilágított: leggyakrabban egész máj kerül a cirotikus helyére, ám előfordul, hogy redukált májátültetést végeznek, a legnagyobb kihívást pedig az élődonoros transzplantáció jelenti, hiszen ott akár mindkét fél meghalhat. – Hollandiában bebizonyították, hogy hosszútávon is van értelme az eljárásnak: transzplantált és egészséges emberekkel is megmászatták a Kilimandzsárót, végül a két csoport teljesítménye között nem volt különbség – számolt be a professzor. A rendezvény második felében Fertőszögi Péter művészettörténész vezetésével az érdeklődők megtekinthették a *Párás hegyek, illatos virágok* című kínai tusrajz kiállítását.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

EDUVITAL – tudatos epigenetikával együtt az egészségért

A Semmelweis Egyetem központi szerepével majd két éve működik az EDUVITAL Nonprofit Egészségnevelési Társaság. A szerveződések szakértői csapata az egészségre (= EGÉSZ-SÉG) vonatkozó, sokoldalú oktatási- és nevelési programokat fejleszt ki elsősorban az ifjúságra közvetlenül ható szakemberek (pedagógusok, házi orvosok, védőnők, lelkesek, szociális munkások) és szülők számára. A non-profit szervezetet néhai dr. Kopp Mária és dr. Falus András, a Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet professzora alapították.

Orvosok, pedagógusok, biológusok, pszichológusok, pszichiáterek, szociológusok és egészségügyi szakemberek közösen hívták életre 2012 elején az EDUVITAL Nonprofit Egészségnevelési Társaságot. Multidiszciplináris kezdeményezésünket alapvetően motiválta az a tény, hogy a magyar társadalom jelenlegi egészségi állapota és távlati kilátásai minden felelősen gondolkodó számára kötelező feladatokat jelölnek ki.

A proaktív interakció a szakember és egyén között minden korosztályban lényeges, de az egészséges életvitel jövőbeli mintázatának alakítása és az elért eredmények fenntarthatósága szempontjából különös figyelmet érdemel a jövő nemzedék, a gyermekek és a fiatal korosztály. Célunk, hogy komplex, az egészségnevelés gyakorlati munkájában, a tanácsadásban jól használható, felelősségteljes információkat adjunk a korszerű öröklésbiológiai alapismeretek, a környezettudatosság, a táplálkozás, a mozgáskultúra és a szenvedélybetegségek kérdéseire át egyebek mellett az iskola-egészségügy, a mentálhigiéniára és a közösségek témájában.

Egészségtudatosság-tudatos epigenetika

Egyre több ismeretünk van az eddig szinte külön kezelt, nem a DNS-betűsorrendet, hanem a genetikai információ kifejeződését meghatározó tényezők szerepéről. Ezen hatások közé soroljuk az egyedfejlődést irányító faktorokat, továbbá a külső és belső környezet tényezőit, mint amilyen a stressz, a táplálkozás, a sport, a fény, a zene, a dohányzás, az alvásmennyiség, vagyis az életmód és a pszichoszociális környezet. Ezek a kovalens módosulásokkal járó, esetenként öröklődő epigenetikai hatások mind módosíthatják a genom aktivitását. Ennek megfelelően döntéseinken alapuló életmódunk, általunk is befolyásolható komplex epigenetikai spektrumot jelent.

Az EDUVITAL NET céljain és azok megvalósításán (<http://www.eduvital.net/index.php/hu/hirek-esemenyek/korabbi-rendezvenyek>)

át elkötelezett arra is, hogy az egészségnevelési program hozzáférhető és elsajátítható legyen a kisebbségi, hátrányos helyzetű társadalmi és etnikai csoportok, valamint a magas kockázatú személyek számára is.

Kikhez szeretnénk elsősorban szólni?

Az egészségnevelési programot elsődlegesen azoknak az elkötelezett véleményformálóknak kínáljuk, akik az ifjúság többségére hatnak tevékenységük során, így pedagógusok, egészségügyi szakemberek (pl. családorvosok, védőnők), lelkesek, valamint kisebbségi- és betegségeket képviselői számára kívánunk felhasználható, korszerű és gyakorlatban alkalmazható tudást nyújtani.

Nagyon lényeges alapelvek a *komplexitás*, hiszen a fizikai és mentális higiénia kérdései például elválaszthatatlanok a környezet megóvása és a stresszkezelés kérdéseitől. Kiemelt jelentősége van a táplálkozási, mozgási kultúra mellett a művészeteknek az egészség (=EGÉSZ-SÉG) megőrzésében és teljessé tételében. Mindezek megismertetése és *átélhetővé tétele* – különösen a fiatal generációk számára – kulcskérdés a magyar társadalom jövője szempontjából.

Az EDUVITAL NET egyetemi alapítványi háttérrel és a Természet-tudományi Ismeretterjesztő Társulat (TIT) hálózatának és infrastruktúrájának segítségével jött létre és kíván működni.

Meggyőződésünk, hogy a széleskörű, egyszerre több tudományterületet felölelő tájékozottság megannyi új gondolatot, ötletet, megvalósítási javaslatot szül, ezért is szeretnénk buzdítani minden érdeklődőt, hallgatót és oktatót egyaránt, hogy amennyiben megjegyzése, javaslata van, lépjen velünk kapcsolatba.

Falus András és Melicher Dóra

A Semmelweis Egyetetről az EDUVITAL NET-ben résztvevő vezető munkatársak

(az összes, EDUVITAL-ban is aktív munkatársunkat e helyütt nem tüntetjük fel)

CSEH Károly, egyetemi tanár, a Semmelweis Egyetem Népegészségtani Intézet igazgatója (munka- és foglalkozás egészségügy)

DÁVID Beáta, egyetemi tanár, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar, Mentálhigiéniás Intézet, MTA Szociológiai Intézet (szociológia)

FALUS András, egyetemi tanár, akadémikus, Semmelweis Egyetem Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet (genetika, epigenetika, immunológia)

KALABAY László, egyetemi tanár, Semmelweis Egyetem Családorvosi Tanszék (belgyógyászat, klinikai immunológia és allergológia, házi orvostan)

MÉSZÁROS Judit, egyetemi tanár, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar korábbi dékánja (egészségtudomány)

MOLNÁR Mária Judit, egyetemi tanár, rektorhelyettes, a Semmelweis Egyetem Molekuláris Neurológiai Központ igazgatója (neurogenetika és ritka betegségek)

PUREBL György, egyetemi docens, a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézet klinikai igazgatóhelyettese (pszichiátria)

TOMPA Anna, egyetemi tanár, a Semmelweis Egyetem Népegészségtani Intézet igazgatóhelyettese (toxikológia, közegészségtan, prevenció orvostudomány)

TÚRY Ferenc, egyetemi tanár, a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézet igazgatója (pszichiátria, pszichoszomatika)

URBÁN Veronika, főiskolai tanár, Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar, Morfológiai és Fiziológiai Tanszék (biológia)

Wahlkurs Klinische Genetik hoch im Studenten-Ranking

Einer der besten Dozenten, die ich je hatte, sehr gute Vorlesungen, typisch ungarisch!, Prof. Fekete zu hören und von ihm unterrichtet zu werden, war eine Ehre!! – so liest sich nur ein kleiner Auszug aus den Studenten-Evaluierungen des Wahlkurses Klinische Genetik von Prof. Dr. György Fekete (Kinderklinik der Semmelweis Universität/Medizinische Fakultät), der als Gastdozent am Asklepios Campus Hamburg lehrt.

– Im Gegenzug war ich begeistert von den Studierenden in Hamburg – allesamt sehr nett und motiviert, vor allem aber auch immer pünktlich! – , beschreibt Prof. Fekete seine Erfahrungen am Hamburger Campus. Bereits zum dritten Mal bot er als Gastdozent aus Budapest im Herbstsemester ein Blockseminar an, das sich von Jahr zu Jahr größerer Beliebtheit erfreut.

Besonders geschätzt an den Veranstaltungen von Prof. Fekete werden die praktischen Kurselemente. – Mein Ansatz ist es, nicht nur theoretische Fragen zu klären, sondern vor allem praktische Erfahrungen weiterzugeben. – Hierzu lädt der Pädiater in jeden Kurs einen Patienten ein; aufgrund der Krankheitsbeschreibung können die Kursteilnehmer dann eine praktische Symptomanalyse vornehmen. Außerdem lässt Fekete in Rollenspielen je

einen Studenten und eine Studentin als Eltern in einem fiktiven Gespräch beim Arzt Symptome ihres kranken Kindes schildern, was zu anschaulichen und eindringlichen Szenen führt.

Zahlreiche Fotos von Patienten, anhand derer Fekete verschiedene Phänotypen und typische Krankheitsbilder von Patienten verdeutlicht, lockern das Blockseminar auf und können schon nach wenigen Tagen kenntnisreich analysiert werden. – Am Ende des Kurses sind alle Teilnehmer nahezu Fachleute –, so Fekete, – wobei die erworbenen Kenntnisse weit über die Kinderheilkunde hinaus anwendbar sind. – Fortsetzung folgt im Herbst 2014.

Nicola Sauter-Wenzler

ACH-Diplomarbeit erregt Aufmerksamkeit in Fachkreisen

Großer Erfolg für PJler Karsten Wiessmann – die Kernpunkte seiner Diplomarbeit Temporal Hollowing – Wirklich ein ästhetisches Problem? im Bereich Mund-, Kiefer und Gesichtschirurgie fanden als Poster Beachtung beim Jahreskongress der Deutschen Gesellschaft für Mund-, Kiefer- und Gesichtschirurgie und wurden als Artikel in der Fachpresse veröffentlicht.

Wiessmanns sehr gute Diplomarbeit ging in ein Poster ein, das sein betreuender Dozent Dr. med. Dr. dent. **Niels Liebehenschel**, Leitender Oberarzt in der Klinik für Mund-, Kiefer und Gesichtschirurgie der Asklepios Klinik Nord und Dozent am Campus Hamburg, auf dem Jahreskongress in Freiburg vorstellte. Dadurch wurde das medizinische Journal FACE (Internationales Magazin für orofaciale Ästhetik) auf den 26-Jährigen aufmerksam und bat ihn sowie Herrn Dr. Dr. Liebehenschel um einen entsprechenden Fachbeitrag, nachlesbar unter <http://www.oemus.com/de/publikationen/face/#/6>

Nicola Sauter-Wenzler

Vorstand des Alumni-Vereins erweitert

Jünger, präsenter, angebotsorientierter – so will sich der Alumni-Verein am Asklepios Campus Hamburg künftig darstellen.

In der Vorstands-Sitzung Ende 2013 wurden daher **Robert Jenner**, erster ACH-Abschlussjahrgang (Asklepios Klinik Barmbek, Allgemein- und Viszeralchirurgie) und **Stefanie Reuleke**, zweiter ACH-Abschlussjahrgang (Asklepios Klinik St.Georg, Endokrinologie) als neue Vorstandsmitglieder gewählt und herzlich willkommen geheißen. Neben dem Hauptziel, den Zusammenhalt und den Kontakt aktueller und ehemaliger Studierender untereinander zu fördern und neue Mitglieder zu gewinnen, soll vor allem auch der Kontakt zum Campus erhalten bleiben.

KASTEN: Campus Hamburg zu Gast in Budapest

Im März ist der Asklepios Campus Hamburg wieder vor Ort: Dekan Prof. Dr. **Dirk Müller-Wieland** und der Geschäftsführer der Asklepios Medical School Dr. Christoph Jermann stehen in einer ausführlichen Informationsveranstaltung an der Semmelweis Universität für alle Fragen rund um das klinische Studium in der Hansestadt zur Verfügung. Alle Studierenden des deutschsprachigen Studiengangs sind herzlich eingeladen. Ort und genauer Termin der Veranstaltung werden noch bekannt gegeben, eine Anmeldung ist nicht erforderlich.

Mehr unter www.asklepios.com/AMS sowie auf facebook und twitter!

Pro Universitate Díjat vehetett át jubileumi ünnepségén dr. Karlinger Kinga

A Semmelweis Egyetem Radiológiai és Onkoterápiás Klinika munkatársai jubileumi ünnepséggel köszöntötték intézetük igazgatóhelyettesét, dr. **Karlinger Kinga** tudományos főmunkatársat, radiológust hetvenedik születésnapján.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

A születésnap mindig izgalmas dolog az ember életében. Gyerekként ajándékokat, fiatalemberként fogadalmakat, felnőttként pedig számvetést jelent – kezdte köszöntőjét dr. **Szél Ágoston** rektor. Az ünnepeltről elmondta: az egyetemi élet szinte valamennyi területén lehetett vele találkozni az elmúlt évtizedekben. Részt vett a curriculum bizottságban és az orvosképzési társa-

ságban, de kamarai szinten is komoly feladatokat lát el és minden egyéb szempontból is teljes egyetemi életet él. – Az egyetemi lét teljességét illető felfogásunk egyezik – tette hozzá. A rektor kiemelte: az ünnepelt oktatással, kutatással és betegellátással foglalkozó szakember, és ez a három fontos kvalitás személyiségében is együtt van jelen.

– Dr. Karlinger Kinga életrajzából kiderül, hogy nem véletlenül lett ő sikeres, hiszen olyan mesterei voltak, akiket hírből mindannyian ismerünk. Dr. **Romhányi György**től a kutatás és a tudomány iránti alázatot, dr. **Szentágothai Jánostól** a fantasztikus előadói képességet, dr. **Környei Józseftől** a precizitást, dr. **Juhász Nagy Sándortól** pedig a világról alkotott izgalmas képet kaphatta örökségül – ismertette dr. Szél Ágoston.

A rektor köszöntőjét egy **Lao-Ce** idézettel zárta: *a bölcs sürgés nélkül működik, szó nélkül tanít, nézi az áramlást és hagyja, nem erőlködik. Alkot, de művét nem birtokolja, cselekszik, de nem ragaszkodik, beteljesült művét nem félti, s mert magának nem őrzi, el se veszíti.* Beszédét követően dr. Szél Ágoston a Pro Universitate Díj ezüst fokozatát adta át dr. Karlinger Kingának.

Dr. **Bérczi Viktor**, a Radiológiai Klinika igazgatója egy rendkívüli egyéniség jubileumi ünnepségének nevezte a rendezvényt, majd képeket vetítve fontos pillanatokra idézett vissza az intézet múltjából. Ajándékként egy kiadványt nyújtott át dr. Karlinger Kingának, melyet a klinika dolgozói készítettek számára az intézeti életről. A Magyar Radiológus Társaság elnöke, dr. **Baranyai Tibor** leveléből idézve pedig kiemelte a rendezvény főszereplőjének szociális érzékenységét, empátiáját, valamint fiatalok iránti szeretetét, illetve a tudás megszerzésében feljűjtött támogatását.

Az ünnepség második felében dr. Karlinger Kinga tanítványai mutatták be eredményeiket: dr. **Tárnoki Ádám** és dr. **Tárnoki Dávid** az ikervizsgálatokban, dr. **Deák Pál Ákos** az élődonoros vesetranszplantációban, dr. **Récsán Zsuzsa** a modern szemészeti operációs technikákban elért sikereiről, míg dr. **Németh Gábor** orvos-mérnök CT berendezéséért kapott Innovációs Nagydíjáról számolt be. Az előadás-sorozatot dr. **Gács Gyula** zárta, aki egykori taná-

raként egy emléket osztotta meg az ünnepeltről: dr. Karlinger Kinga 1972-ben a Pécsi Idegklinikán lett a gyakornoka, és kétéves továbbképzésben részesítette abból, hogyan lehet apróságokból felismerni a lényegét.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Magyar Kálmánt 80. születésnapján köszöntötték

80. születésnapja alkalmából köszöntötték dr. **Magyar Kálmán** professor emeritust, a Semmelweis Egyetem Gyógyszerhatástani Intézetének alapítóját. Kollégái, pályatársai, egykori tanítványai egyedi kötettel ajándékozták meg a Széchenyi-díjas farmakológust, egyetemi tanárt a Nagyvárad téri Elméleti Tömbben.

– Magyar Kálmán mindig szívén viselte az oktatást. Sokan vagyunk, akik a gyógyszeresek csodálatos világát először az ő előadásából ismerhettük meg. Amikor ő beszélt, a tanterem mindig túl szűknek bizonyultak – nyitotta a rendezvényt dr. **Bagdy György**. A Gyógyszerhatástani Intézet igazgatója kitért arra is, hogy egykori tanára hatására rengetegen váltak e hivatás művelőivé. Dr. Bagdy György egyúttal átadta az ünnepelt ajándékát, egy egyedi bőrkötésű kötetet, melyet kollégái állítottak össze közös élményeikről.

Dr. **Tábi Tamás**, az intézet adjunktusa – bemutatva a könyvet – elmondta: közös munka ez egy olyan ember számára, aki a hazai farmakokinetika kutatás és oktatás atyjának tekinthető. Egyben megköszönte neki, hogy létrehozta és évtizedeken át összetartotta az intézetet.

– Nagyra értékeljük tudományos munkásságodat, oktatói tevékenységedet és mindazt, amit az ifjúságért tettél – intezte szavait dr. **Sótonyi Péter** a professzorhoz. A rector emeritus beavatta a hallgatóságot, hálás egykori gyógyszer-tanárának, amiért annak idején a receptírás olyan hatékonyan átadta neki és csoporttársainak.

Dr. **Zelkó Romána** dékán a Gyógyszerésztudományi Kar nevében köszöntötte az ünnepeltet. Hajdani tanítójának szintén oktatói kvalitásait emelte ki, de megemlítette: e mögött rendkívül eredményes kutatói és akadémiai pálya is áll.

– A kutatói szenvedély nem függ életkortól. Mindig örömet okoz, amikor látom, mennyire élvezzük még mindig ezt a tevékenységet – vonta be a résztvevőket dr. **Knoll József** professor emeritus.

Dr. **Szőkő Éva**, a Gyógyszerésztudományi Társaság elnöke a magyar gyógyszerészek háláját tolmácsolta az intézetalapító felé. Egyben kitért arra is: elszántságára nagy szükség volt ahhoz, hogy a biológiai tárgyak nagyobb arányban legyenek képviselve az oktatásban. – Azóta kiderült, ez korszerű törekvés volt, és egyre inkább efelé halad a gyógyszerészképzés átalakítása – fejtette ki.

Megköszönte a professor eddigi tevékenységét, egyben a Farmakológiai Társaság elnökeként továbbra is számít Magyar Kálmán, a társaság tiszteletbeli elnökének tanácsaira, bölcsességeire dr. **Vass Ádám**.

Dr. **Klebovich Imre**, a Gyógyszerészeti Intézet tanszékvezető egyetemi tanára így emlékezett vissza: az előadásai hatására választotta a farmakokinetika tudományterületét és azóta számtalanszor bebizonyosodott, hogy jó döntést hozott. Szerinte rengeteget tett a szakmáért Mátrában szervezett konferenciasorozata is.

– Szükséges ilyenkor a visszatekintés, amihez a méltatások, jóleső szavak nagy segítségemre vannak. Életem legszebb napjait a munkahelyemen töltöttem, az egyetlen munkahelyemen, hiszen

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

nem volt másik. Manapság ez már nem dicsőség – mondta az ünnepelt.

Dr. Magyar Kálmán orvos, farmakológus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. A Semmelweis Egyetem Gyógyszerhatástani Intézetének alapítója, valamint 1979 és 98 között igazgatója. Számos elismerést vehetett át, többek között kitüntették a Széchenyi, az Akadémiai, valamint a Szent-Györgyi Albert Díjjal. 2013-ban a genfi nemzetközi Parkinson Konferencián pedig megkapta a Senator dr Franz Burda-Foundation életműdíjat.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Előadás-sorozattal emlékeztek a 100 éve született Straub F. Brunóra

A Semmelweis Egyetem Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Patobiokémiai Intézet első igazgatójára, a száz éve született **Straub F. Brunó** biokémikusra emlékeztek egykori kollégái és tanítványai az Elméleti Orvostudományi Központban.

Fotó: Szigetváry Zsolt

– Nehéz olyasvalakiról szólnom, akit apám után másodikként tiszteltek – indította köszöntőjét dr. **Venetianer Pál** biokémikus. A *Straub Intézet* egykori munkatársa a névadóról, mint *laboratóriumi, egyetemi és iskolateremtő-nevelő kutatóról, tudománypolitikusról, valamint közéleti emberről* beszélt. Tudományos eredményei közül kiemelte **Szent-Györgyi Albert** Nobel-díjat érdemlő kutatásában való részvételét, valamint az aktin (Straub-diaporáz) felfedezését, mellyel egyben bekerülhetett a nemzetközi tudománytörténetbe.

A professzor – kitérve az egykori intézetigazgató életrajzi adataira – elmondta: először a Szegedi Egyetemen biokémia professzorként, majd a Budapesti Orvostudományi Egyetem Orvosi Vegytani Intézetének vezetőjeként tanított. – Az orvostanhallgatók már akkor sem szerették a kémiát, ennek ellenére az ő órái mindig népszerűek voltak és hihetetlen izgalmas személyiségről adtak tanúbizonyságot – jellemezte Straubot. Hozzáfűzte: biokémia tankönyvét többször is kiadták, számos nyelven.

Straub F. Brunó 32 évesen lett akadémikus, később elnökségi tag, majd alelnök, valamint tíz éven át az MTA Biokémiai Intézetének igazgatója. A Szegedi Biológiai Központ létrehozására volt mindig a legbúszkébb, de ő alapította az MTA önálló Biológiai Osztályát is – emlékezett vissza az előadó.

Számos külföldi egyetem díszdoktora volt, kétszer tüntették ki Kossuth-díjjal, emellett Akadémiai Aranyérmét, Pro Natura Emlékérmét és a Szegedért Alapítvány fődíját vehette át. Az emlékére létrehozott Straub Örökség Alapítvány pedig máig a fiatal kutatókat segíti. – Semmit nem tanultam tőle, mert a zsenialitást nem lehet megtanulni. Persze ez csak részben igaz, hiszen felbresztette bennem a tudományos megismerés iránti vágyat – zárta Straub F. Brunó korformáló életműve című előadását dr. Venetianer Pál.

A Semmelweis Egyetem kiemelkedő professzora az egyetemi létet alapvetően meghatározta és öröksége a jelen fiatal kutatóinak pályáját, jövőjét is determinálja – kezdte laudációját dr. **Mandl József**, az intézet egyetemi tanára. Hozzátette: a kari tanács azért kérte fel az intézet igazgatására már egész fiatalon, mert Szent-Györgyi Albert iskolájának örökösének tekintették rá. – Átlátható oktatási rendszert alakított ki, számomra ő a professzor archetípusa. Kiváló orgánumu előadó, valódi vezető volt, igazi autoritás, stabil tudását pedig magabiztos és szellemes fellépéssel közvetítette. Tanító és kutató volt egyben, ez vitte előre az intézetet, hiszen neki mindenki imponálni akart, így meghatározó lendületet adott számos kutató pályájához – mondta dr. Mandl József.

Straub vidám, szellemes igazgató volt: a laboreredményekre várva pingpongoztak, sakkoztak, délután röplabdáztak, futballoztak az intézet dolgozói. A professzor ugyanakkor munkatársaitól a kutatás mellett az oktatást is elvárta – derült ki dr. **T. Szabó Mária** *Emlékeim Straub Professzorról* című előadásából. Dr. **Sasvári Mária** gimnáziumi éveiben találkozhatott Straubbal: – Molekuláris biológia kurzust indított középiskolásoknak, így kerültem az intézetbe, ahol asszisztensként fantasztikus légkörben dolgozhattam. Azt mindenki megtanulhatta tőle, hogy a kutatást csak lelkesedéssel lehet jól végezni, és ezt a lelkesedést tovább is kell adni.

A megemlékezés második felében dr. **Vereczkei Andrea** a heroinfüggőség és a szubsztitúciós kezelés genetikájával, dr. **Németh Csilla Emese** a kanyargós artéria szindrómával, dr. **Bögel Gábor** az aktin citoskeletonnal, míg dr. **Nguyen Minh Tu** az ATP-kötő fehérjékkel kapcsolatos kutatási eredményeit mutatta be.

Mozer Mária

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

BioKlíma Konzorcium – évzáró rendezvény a Semmelweis Szalonban

A Semmelweis Szalonban tartotta évzáró rendezvényét a BioKlíma Projekt Szakmai Irányító Testülete. A BioKlíma projekt konzorciumvezetője a Semmelweis Egyetem, a projekt résztvevői az eseményen bemutatták az eddig elért eredményeiket, illetve a jövőre tervezett feladataikat, betekintést nyerhettek egymás kutatási témáiba. A találkozó lehetőséget adott a kutatási témák közötti együttműködésre is.

A klímaváltozás hatása az emberi egészségre és a bioszféra elemire címmel alap- és ipari kutatási, valamint infokommunikációs technológiai fejlesztési program indult a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap támogatásával a Közép-magyarországi régióban. A szakmai feladatok megoldására a Semmelweis Egyetem vezetésével három felsőoktatási intézmény (Szent István Egyetem, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem) és egy MTA kutatócsoport közös konzorciumot hozott létre BioKlíma Konzorcium néven. A projekt 2013. július 1-jétől 2015. november 30-áig tart. A konzorcium célja és feladata a klímaváltozás hatásvizsgálata az emberi egészségre és a bioszféra elemekre vonatkozóan humán egészségügyi, állategészségügyi és környezetbiztonsági aspektusból.

A rendezvényen elsőként dr. **Takács Zita**, az Innovációs Központ projektmenedzsere mutatta be a Projekt Iroda szerepét a pályázatban. Elmondta, hogy a konzorciumi projekt működésének koordinálása, átfogása az egyik fő feladatuk.

Fotó: Kovács Attila - Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem két intézete is részt vesz a projektben. A Genomikai Medicina és Ritka Betegségek Intézete dr. **Molnár Mária Judit** vezetésével a klímaváltozás hatását vizsgálja a neurodegenerációra és az autizmus spektrum betegségekre. A rendezvényen **Pentelényi Klára** és **Magyarósi Szilvia** mutatták be röviden az intézetben folyó kutatást. Az autizmus spektrum betegség és a neurodegeneratív betegségek multifaktoriális eredetűek, és a genetikai okok mellett főként eddig nem ismert környezeti tényezők is felelősek a betegség kialakulásáért. Az aflatoxin vizsgálatokat végző és a biobankot létrehozó csoport alapfeladata a neurodegeneratív (Alzheimer és Parkinson) és az autizmus spektrum betegségekben szenvedők, valamint az egészséges kontroll csoport biológiai mintáinak és a hozzá tartozó adatoknak a gyűjtése, tárolása. Nemcsak a jelennek, hanem a jövőnek is építik a kutatási eredményeken alapuló anyatej- és autizmus biobankot és adatbázist, amit akár nemzetközi szinten is lehet használni – mondta Magyarósi Szilvia.

Az egyetem másik kutatási témáját az Egészségtudományi és Sportorvosi Tanszéken dr. **Tóth Miklós** vezeti. Ők az emberi szervezet válaszait vizsgálják extrém fizikai terhelésre. A kutatócsoport a klimatikus paraméterek hatását elemzi a fizikai teljesítőképességre és stressz toleranciára. A fizikai teljesítőképességet és a fizikai aktivitás során fellépő stresszt külső fizikális körülmények, úgy mint a hőmérséklet, a páratartalom vagy a légnyomás nagymértékben befolyásolhatják. A globális klímaváltozás generációról-generációra lassan, de folyamatosan változtatja meg az adott földrajzi területen élő emberek fizikális teljesítőképességét és stressztűrő-képességét.

Kiss-Bódi Bernadett
Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

PÁLYÁZATI HÍRLEVÉLBŐL

Infect-ERA second Joint Call for Proposals 2014

Infect-ERA aims to fund transnational and translational research, bringing together basic, applied, technology-driven and clinical research approaches of a broad variety of research topics regarding human infectious diseases.

Who can apply:

- Higher education institutions,
- Academy institutions,
- State laboratories,
- SME partners.

Each consortium applying to this call must include a maximum of six participants (maximum of two partners per country) from a minimum of three participating countries (Austria, Belgium, France, Germany, Hungary, Israel, India, Poland, Portugal, Romania, Spain, Sweden).

Topics:

1. Assess the role of commensal flora in homeostasis and microbe's pathogenicity, and elucidate how commensal organisms or probiotics can be used to prevent or treat infections.
2. Development and application of new techniques to investigate the initial steps of the infection process.

Funding commitment: maximum/per project of 0.075 Mio€.

Submission deadline: April 02 2014, 5pm CEST.

Other informations:

<http://www.infect-era.eu/2nd-call-2014>
<http://otka.hu/>

További információ:

Semmelweis Egyetem Innovációs Központ
1085 Budapest, Üllői út 26. III. emelet
E-mail: innov@semmelweis-univ.hu

További pályázati felhívások:

<http://palyazat-sote.hu/category/palyazati-felhivasok>

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.szechenyiterv.gov.hu
86 438 438

HUNGARIAN GOVERNMENT

A projekt a Magyar Kormány támogatásával, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség kezelésében, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap finanszírozásával valósul meg.

Kettős Regöly-Mérei domborművet avattak az egyetemen

Ünnepélyes keretek közt avatták fel a dr. **Regöly-Mérei Gyulát** és fiát, a dr. **Regöly-Mérei Jánost** ábrázoló domborművet a Semmelweis Egyetem Központi Épületében. Az alkotást dr. **Regöly-Mérei Andrea** biológus, dr. **Regöly-Mérei János** testvére és dr. **Szél Ágoston**, a Semmelweis Egyetem rektora leplezte le. Az ünnepségen részt vett a család számos tagja, volt kollégák, és több egyetemi vezető is.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

Dr. Szél Ágoston kiemelte: a domborművel dr. Regöly-Mérei Gyula orvosra, ismert orvos-történészre és paleopatológus professzorra, valamint fiára dr. Regöly-Mérei János sebészprofesszorra, a Semmelweis Egyetem III. Sz. Sebészeti Klinika egykori vezetőjére emlékezik az egyetem.

A rektor beszélt arról, hogy dr. Regöly-Mérei János neki, míg dr. Regöly-Mérei Gyula édesapjának volt kortársa. Két rendkívüli egyéniség, örökségük mindannyiunk szívében él. Nemcsak megható emléküket, hanem oktatóként, kutatóként itt hagyott örökségüket is visszük tovább – fogalmazzott. Felidézte dr. Regöly-Mérei János azon gondolatait, melyeket egyetemi tanári kinevezése kapcsán nyilatkozott. *Az egyetemi tanári kinevezést olyan kötelezettségnek tartom, amelyet nagyon komolyan kell venni, hiszen elismerése az eddig végzett munkámnak. Egy jó tanító nem maga akar mindent tudni és megcsinálni, hanem elülteti a magot. Az egyetemi tanárnak az a feladata, hogy összefogja és irányítsa a hallgatókat, hiszen így tanulják meg a mesterséget – zárult az idézet.* Felolvasott egy másik idézetet is: dr. **Sándor József** dr. Regöly-Mérei Jánosról írt nekrológijából. *Kiváló, az újdonságokat kellően értékelő előadásai lebilincselték hallgatóságát. Mindenekelőtt azonban betegeit szolgálta, a minisztert és a fél-*

lábú hajléktalant egyaránt az emberi méltóságot megillető tisztelettel kezelte. Hajnaltájt elsőnek érkezett a klinikára, és rendszerint már besötétedett, amikor hazaindult. Természetesen ott találtuk a klinikán a súlyos beteg ágyánál szombaton és vasárnap is. Munkatársai, az orvosok, nővérek, bárki odamehetett hozzá: igyekezett mindenkinek mindenben segíteni. Dr. Szél Ágoston az idézet után azt mondta, akik őt szerették, büszkék lehetnek az örökségére.

Kitért arra, hogy dr. Regöly-Mérei Gyula számos olyan területnek volt tudója, amelyekkel a Semmelweis Egyetem hírnevét öregbítette. Emlékeztetett arra, hogy paleopatológusként az egyetem névadójának, **Semmelweis Ignác**nak a betegségével is foglalkozott és alapvető megállapításokat tett ez ügyben.

A család nevében dr. Regöly-Mérei Andrea biológus beszélt az ünnepségen. Felidézte: alig öt éve annak, hogy édesapja születésének a centenáriumát ünnepelték, amelyen még testvére, János mondott beszédet. A legrosszabb álmainkban sem gondoltuk, hogy néhány hónap múlva, alig hatvan évesen ő is meghal. Most lett volna 65 éves – közölte.

Felhívta a figyelmet arra, hogy mindketten ennek az egyetemnek voltak a hallgatói, demonstrátorai, itt tanítottak és itt lettek professzorok. Szavai szerint a megemlékezésen nem a szakmai munkásságukról szeretett volna szólni, hanem az apáról és a fiúról, illetve kettejük kapcsolatáról. Visszaemlékezett arra, hogy bár az édesapja nagyon sokat dolgozott, de mindig volt ideje arra, hogy gyerekeivel beszélgessen: derű, szeretet és humor vette körül, és később János saját családjában is így volt.

Hozzátette: kettejük kapcsolata szoros volt és különleges. Az apa rajongásig szerette mind a két gyermekét, de rendkívül büszke volt a fiára, úgy tekintett rá mint követőjére. A fiú is csodálattal tekintett az apjára, kis korától követni akarta a pályán. Felnőttként a súlyos beteg édesapja legfőbb segítője volt.

Mint mondta, édesapja útvalóval engedte el őket: neki a tudomány szeretetét, Jánosnak és felségének orvosi hitvallását adta át. – Nem a betegséget kell kezelni, hanem a beteget. A beteg utolsó reménye az orvos, a betegben szeretni és tisztelni kell a szenvedőt. Ez a mag jó talajra hullott – fogalmazott.

Dr. Regöly-Mérei Andrea szavai szerint apa és fiú már együtt vannak a hitük szerinti másik világban, ahonnan nagyon boldogan és büszkén néznek le az egybegyűltekre. – Sok értéket hagytak ránk: tudományosat, sok boldog, gyógyult beteget, de a legfontosabb ami ránk maradt, a forró, sugárzó szeretet, ami a lényük-ből áradt – zárta beszédét, majd köszönetet mondott a résztvevőknek, az egyetemnek és a dombormű alkotójának.

A család nevében dr. Regöly-Mérei Andrea kereste meg a Semmelweis Egyetemet, kezdeményezésükre született az alkotás, mely kivitelezésének minden költségét a család viselte. A kivitelező művész kiválasztása céljából ugyanakkor a az egyetem és dr. Regöly-Mérei Andrea pályázatot írt ki a Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. – Képző és Iparművészeti Lektorátus bevonásával. A zsűri döntése alapján a nyertes **Pelcz Balázs**, fiatal szobrász alkotása lett.

Tóth-Szabó Szilvia

Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Sejtések és sejtetések a Semmelweis Szalonban

Ásztai Csaba festőművész képeiből nyílt kiállítás a Semmelweis Szalonban. A megnyitón **dr. Timár József** oktatási rektorhelyettes arról beszélt, hogy advent időszakában vagyunk, ami a sejtések és sejtetések hónapja. Ezek a most kiállított képek is a sejtések és sejtetések képei.

A festőművész beszélgetőtársa **Feledy Balázs** művészeti író volt, aki felidézte, hogy az európai festészet nagy forradalma, az absztrakció majdnem pontosan 100 éve jelent meg. Azért érdekes ez, mert bár Ásztai Csaba nem absztrakt, hanem sokkal inkább természetelvű, figurális festő, az az út, amit ma bejár, valamilyen módon ezekhez a nagy európai folyamatokhoz illik – mondta a megnyitón Feledy Balázs.

Az alkotó szerint maga a képzőművészet, a festés már tulajdonképpen egy absztrakció. Amikor egy 3 dimenziós dolog átkerül 2 dimenzióba, az egy olyan illúzió, csalás, amit már nevezhetünk absztrakciónak. A festőművész munkái során mindig arra törekszik, hogy minél jobb minőségben, minél jobb színvonalon tudja megjeleníteni a számára fontos dolgokat – derült ki a megnyitóhoz kapcsolódó beszélgetésből.

- A sejtetés művészi eszköztára a 19. század szimbolistáinál jelenik meg mint egy esztétikai tény, és ez Áasztai Csaba festészetében is határozottan jelen van, de ő egy nagyon sajátos, különös lebegő világot alakított ki – mondta a festőművész képeiről Feledy Balázs.

Egészen sajátos megközelítésű Áasztai Csaba Utolsó vacsora és az Úrvacsora című képe. Kevés konkrétum, annál több sejtetés látható ezeken a képeken. A festőművész ezt azzal magyarázza, hogy Az utolsó vacsora végül is egy tragikus esemény, ennek ellenére a legtöbb úrvacsora ábrázolás nagyon vidám és színes. Hiányzik belőlük a drámaiság. Áasztai Csaba ezt a drámaiságot szerette volna kifejezni.

A rátekintés különböző helyszínekre egy egészen különös tájfélfogást, tájértelmezést jelent Áasztai Csaba festészetében – mondta Feledy Balázs. A tájnak, az egész tájélménynek valami egészen újszerű, különleges értelmezéséről és festői felfogásáról van szó. Áasztai Csaba azok közé a művészek közé tartozik, akik gyakori látogatói a művésztelepeknek.

Feledy Balázs a festőművész képeivel kapcsolatban kiemelte: képei a csendről szólnak, ebben a különösen zajos, hangos világban. Ezek a csendes képek mindannyiunkat valamiféle töprengésre indítanak.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

Gyakori jelenség, ami visszaköszön a festőművész több alkotásán is, hogy a képek széle a nyers vászon, mint egyfajta keret. Az alkotó ezzel azt szeretné kifejezni, hogy ott kívül a semmi van, ahogy megüknk befelé, ott történik valami.

A rendezvényen **Borbély Mihály**, a festőművész régi barátja játszott szaxofonon, aki a megnyitón hangsúlyozta: Csaba egy nagyon gazdag személyiség, képei egy olyan gazdag világnak a kivetülései, amiről nehéz beszélni. Ezek a képek élnek és összeállnak egy olyan képpé, ami Áasztai Csaba. A szaxofonművészt **Tálas Áron**, nemrég Junior Prima díjat kapott zongoraművész kísérte.

Kiss-Bódi Bernadett
Marketing és Kommunikációs Igazgatóság

Jelen és jövő az onkológiában és a kardiológiában

A természettudományok, azon belül az orvostudomány, a gyógyszerkutatás, továbbá az orvosi eszközös beavatkozások hihetetlen fejlődésének vagyunk tanúi a XXI. század első évtizedeiben. Még csodálatosabbak azok a perspektívák, amelyekkel a közeli jövő kecsegtet bennünket. Mindezek az eredmények a statisztikák tükrében jól kifejezhetők. Így az emberi életkor jelentősen meghosszabbodik, de, ami sokkal fontosabb, az életminőség nagy mértékben javul.

A Baráti Kör évnyitó, januári estjén az orvostudomány két területének, az onkológiának és a kardiológiának jelenébe és jövő kilátásaiba kaptunk nagyszerű betekintést.. Elsőként egy fiatal, de már jelentős eredményeket felmutató kutató, dr. **Szász Marcell**, a II. Sz. Patológiai Intézet munkatársa, a Baráti Kör Dr. Balázs Dezső és Walter Julianna pályázatának 2013. évi díjazottja tartott rövid előadást *A jövő ígérete a diagnosztikában* címmel.

Jelenleg is már a patológiában, a szövetalapú diagnosztikában digitális metszeteken, a mikroszkóp kiiktatásával, monitoron dolgoznak, ami többek között a nemzetközi kommunikáció lehetőségét biztosítja. Egyre inkább a molekuláris technikák azok, amelyek a célzott kezelést elősegítik, és csak egy multidiszciplináris csapat az, amelyik képes azt meg is valósítani. Előadó, saját vizsgálatai alapján úgy látja, hogy az emlőrák felismerésében a jövő útja a molekuláris diagnosztika: a protein-, a DNS alapú eljárások alkalmazása.

Mindezek azonban, ahogy a hozzászóló **Lapis** professzor megjegyezte, nem csökkenthetik a sajnálatosan nemzetközileg mindennél lecsökkent boncolások jelentőségét!

A másik rendkívüli érdeklődéssel várt előadás prof. dr. **Merkely Béla**, a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika igazgatójának előadása volt: *A kardiológia jelene és jövője egyetemünkön* címmel. Előjáróban egy kis történelem: A Városmajori klinika közel száz éves történetén belül a kardiológia önállóvá válása külön fejezet (2002), majd megalakulása több átmeneti formán keresztül (2007), ma, mint Cardiovascularis Centrum (2012) Merkely professzor nevéhez fűződik.

Munkásságában mesterének **Juhász Nagy Sándor** professzort nevezi meg, aki a klinika kutató részlegének nemzetközi hírű vezetője volt.

Merkely professzor vezetői alapelve egy motivált, egymásért dolgozó közösség kialakítása, melyben fontos szerep jut a tehetséges fiataloknak, akiknek optimális munkalehetőséget és anyagi megbecsülést biztosít. A közösséget erősítik a közös kulturális és sport programok. A pénzügyi háttérrel a 2007 óta egyre fejlődő fizető gyógyszeres és eszközös klinikai vizsgálatok növekvő száma biztosítja.

A kardiológia kifejezetten verseny-orientált szakma, amelyben döntő az innováció támogatása. A klinika élen jár az új eljárások bevezetése terén, melynek eredménye például, hogy a halálos kimenetű infarktuszok száma hazánkban az utolsó tíz évben a felére csökkent (jelenleg 7500/év)

Néhány, bevezetett új eljárás: a katéteres abláció szinte valamennyi szívritmuszavar kezelésében, katéteres koszorúértági-

tás a hagyományos és gyógyszerkibocsájtó stent mellett, a két éven belül felszívódó gyógyszeres stent alkalmazása, a vérnyomást szabályozó pacemaker, a feltölthető szivizomerősítő pacemaker (cardiális contractilitás modulátor), továbbá a szívtranszplantáció (az elsőt **Szabó Zoltán** professzor végezte 1992-ben), a műszív, és végül, talán a nem szakembereknek legfantasztikusabban hangzó, katéteres aorta-billentyű beültetés, melyet 2011 óta már 60 esetben végeztek. És álljon itt még végül a nemzetközileg fontos transzplantációs biobank megteremtése.

A hallgatóság tetszés-reakcióiból, a hozzászólásokból meg kell állapítani, hogy mind az onkológia, mind a kardiológia hazánkban sikeres, jövője pedig szédületes fejlődéssel kecsegtet.

Dr. Donáth Tibor

Meghívó

a Semmelweis Egyetem Baráti Körének

februári

rendezvényére, melyet a Fogorvosi Szekció szervez

Fogász vagy fogorvos, ez itt a kérdés

Dr. Hermann Péter
egyetemi tanár, dékán

*

Egyszeres és többszörös ínycressziók korszerű sebészeti rekonstrukciós lehetőségei

Dr. Molnár Bálint
egyetemi tanársegéd

A rendezvény ideje és helye:

2014. február 26., szerda 17:00 óra

Semmelweis Egyetem Elméleti Orvostudományi Központ,
Beznák Aladár terem
(1094 Budapest, Tűzoltó u. 37-47. I. em.)

Dr. Szomolányi Gy. István
a Fogorvosi Szekció elnöke

Dr. Sótornyai Péter Prof. emer.
a Baráti Kör alelnöke

Elhunyt dr. Nobilis András, a II. Sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika Neonatológiai Intenzív Osztályának vezetője

Elment egy igaz ember. December 20-án tragikus hirtelenséggel elhunyt dr. Nobilis András egyetemi docens, klinikánk Neonatológiai Intenzív Osztályának vezetője. 56 éves volt.

*Olyan csönd van így nélküled,
hogy szinte hallani,
amit még utoljára
akartál mondani.*

Tegnap még a Korányi projekt keretében megvalósuló gyermekgyógyászati sürgősségi ellátás részleteit terveztük. Tegnap még arra kértél, hogy a finanszírozási nehézségek ellenére vegyem meg az osztálynak az új Astrup gépet. Megveszem, András.

Dr. Nobilis András 1957-ben született Budapesten. Az egyetem elvégzése után néhány útkereső év következett, majd Esztergomban kezdett dolgozni gyermekgyógyászként.

1988-ban vált egyetemünk polgárává, 8 éven keresztül dolgozott az I. Sz. Női Klinika Perinatológiai Intenzív Centrumában. 1996-ban **Paulin Ferenc** professzor hívására érkezett a II. Sz. Női Klinikára, majd rövid idő múlva a PIC osztályvezetője lett.

2008-ban védte meg egyetemi doktori értekezését.

A magyar perinatológia úttörőit követő első, magasan képzett generáció kiemelkedő képviselője volt. +Egyik vezetője azoknak az elkötelezett szakembereknek, akik a jelenlegi, magas színvonalon működő magyar koraszülött ellátást megálmodták és megvalósították.

Kiemelkedő szakmai és emberi kvalitásait 2008-ban Batthyány-Strattman László díjjal ismerték el.

Számtalan közéleti funkciója közül kiemelendő a Szakmai Kollégium Neonatológiai Tanácsának elnöksége.

Fáradhatatlanul dolgozott a PIC fejlesztésén, az osztály felújítása és átépítése nagyrészt személyes erőfeszítéseinek köszönhetően valósult meg. Az elmúlt évben a Korányi projektnek köszönhetően kialakuló új Intenzív Centrum fejlesztése és tervezése kötötte le energiája nagy részét. Mindemellett természetesen folyamatosan küzdött, talán az összes közül legesendőbb betegünk, a koraszülöttek életéért és egészségéért.

Minden túlzás nélkül mondhatjuk, hogy gyermekek százai köszönhetik életüket Nobilis doktornak, és családok százai azt, hogy koraszülött gyermeküket egészségesen vihették haza.

*Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dús élete kincsét*

A szélesebb család és a kollégák, barátok mellett felesége és két fia gyászolja.

A Balaton szerelmese volt, legjobban a családjá körében Szemesen töltött időt szerette. Végző nyughelye is Balatonszemes lesz. Márai Sándorral: *Most pontot teszek, ... emlékezni és hallgatni akarok.*

Pihenj békében András, és álmodd tovább az életet!

Dr. Ács Nándor

In memoriam dr. Takácsy László (1923-2014)

Egyetemünk ismét szegényebb lett. Életének 91. évében rövid, súlyos betegség után elhunyt **Takácsy László** egyetemi docens, az Igazságügyi Orvostani Intézet volt igazgató-helyettese (1968-1998). Elmúlásával lezárult egy tartalmas földi életpálya. Aki ismerték, azok sem tudták kivonni magukat a vak sorssal szembeni tehetetlenség és megdöbbenés súlya alól. A betegségével szemérmesen visszavonult, harcát maga vívta meg. Szomorúan értesülhettünk, hogy a korábban cselekvő, tettekész ember, hogyan válik egyre jobban elhatalmasodó betegségének kiszolgáltatott-jává. Személyében az igazságügyi orvostan, gyakorlatának nagy tapasztalatú ismerőjét, kollégáját, barátját és sokak tanítómesterét tisztelte. Kiváló oktató és rokonszenves személyiség volt, munkatársai és hallgatói ezért is szerették. A személyiségéből áradó fanyar humorú bölcelet, mindenkor mértékletességgel és határozottsággal párosult. Annak az iskolának volt az egyik tagja, mely a magyar törvénytudó orvostant, a háború után is az európai élvonalban tudta tartani. Mestere, **Incze Gyula** iránt élete végéig odaadó tiszteletet, szinte megható rajongást érzett és mindenben példaképének tekintette. Szerényen, lelkiismeretesen és csendben élt, dolgozott közöttünk. Szeretett élni, de kívánta a békességet, a nyugalmat és mindenben a tiszta dolgokat. Sohasem intrikált, nem ártott senkinek. Törekedett a felmerülő személyes ellenéteket előbb átgondolt, majd kompromisszumos megoldására. Döntéseiben, az érzelmeiktől motivált pártosságot nem ismerte. Csalhatatlan szakmai ítélőképessége, mindenkor a lényeghez kapcsolódó gyors felismerő készsége, rendszerint széleskörű szakmai életpasztalatával is párosult. Szomorú szívvel búcsúzunk Tőle. Hírt adunk róla a következő nemzedékeknek is. Az emlékképét magunkban ragaszkodással megőrizzük. Azt élővé mi tesszük, akik ismertük, szerettük és becsültük.

Tanár Úr! Nyugodj Békében.

Budapest, 2014. február 4.

SP

67 éves korában elment Selmeci Sarolta – az Arc-Állcsont-Szájsebészeti és Fogászati Klinika titkárnője

67 éves korában elment közülünk **Sári**.

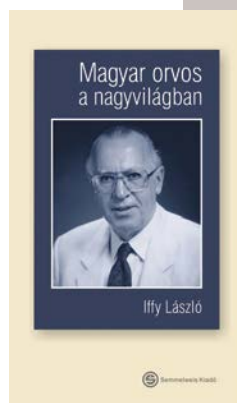
A Semmelweis Egyetem Arc-Állcsont-Szájsebészeti és Fogászati Klinikájának mindenki által ismert és szeretett titkárnője. Négy professzort kísért és segített a munka minden napjaiban. **Berényi Bélát** 10 évig, **Vámos Imrét** 5, **Szabó Györgyöt** 23 évig, sőt azután is még 10 évig. **Barabás József** professzornak is rendelkezésére állt mindig, ha szükség volt rá. A professzorváltások, interregnumok idején ő volt a *mindentudó*, és az új vezetők hozzá fordultak az aktuális tudnivalókért, ő képviselte a *folytatóságot*. Berényi professzor kinevezésekor hozta magával Sárit, akivel együtt dolgozott a Központi Stomatológiai Intézetben. Óriási munkabírása volt, szinte haláláig végezte az *önkéntes*

segítői feladatot. Az egyetemen mindenkit ismert, mindenről tudott, de ezzel a tudásával soha nem élt vissza. Ő volt az egyik legjelentősebb kapocs a betegek és a klinika között. Mind a betegek, mind az egyetem dolgozói bizalommal fordulhattak hozzá, mert mindent megtett, hogy segítségükre legyen. Sári beszélt angolul, németül, így mind a külföldi hallgatókkal, orvosokkal, vendégelőadókkal és a betegekkel igen jól megértették egymást.

Óriási, szinte bepótolhatatlan űrt hagyott maga után. Nagyon nehéz lesz nélküle. Emlékét sokáig meg fogjuk őrizni.

Semmelweis Egyetem
Arc-, Állcsont-, Szájsebészeti és Fogászati Klinika

A Semmelweis Kiadó könyvajánlata:

Iffy László:

Magyar orvos a nagyvilágban

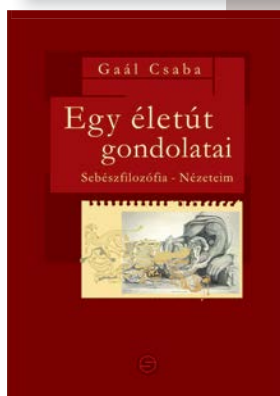
A hírneves magyar szülész professzor, Iffy László eseményekben gazdag életének küzdelmes évtizedeit írta meg könyvében. Számos tudományos felfedezése mellett legnagyobb érdeme, hogy Semmelweis Ignác amerikai misszionáriusaként az általa vezetett osztályokon szigorú következetességgel betartatta az asepsis szabályait, és ezzel bizonyította a Semmelweis-doktrína ma is érvényes aktualitását az orvosi gyakorlatban és kiváltképpen a szülészetben. A rendkívüli stílusban, választékos szókinccsel megírt, olvasmányos, élményekben gazdag életregény izgalmas történetei tanulságul szolgálnak szakembereknek, de ismeretterjesztő küldetésük is van.

Donáth Tibor:

Krónikás is voltam a Semmelweis Egyetemen – Írások 1993-2012

A könyv betekintést enged egy-egy intézet belső életébe, jelentős eseményeket, hangsúlyos személyiségeket mutat be, interjúkat tartalmaz, új tudományos eredményekről, oktatási, gyógyítási sikerekről számol be, röviden, keresztmetszetét adja az egyetem elmúlt húsz év legfontosabb történéseinek.

Gaál Csaba:

Egy életút gondolatai / Sebészfilozófia – Nézeteim

Gaál Csaba stílusa egyéni, olvasmányos. Tartalma sok egyéniségi jellemzővel bír, nemcsak a sebészek által ismert és elfogadott általános etikai és foglalkozásbeli szabályokat, oktatási, tanulási és gyakorlati elveket tartalmazza, hanem a szerző saját és sokrétű tapasztalatából adódó különleges és egyedi elméleteit is összegzi.

Megvásárolhatók könyvesboltjainkban vagy megrendelhetők a Semmelweis Kiadó honlapjáról.

LEGENDUS KÖNYVESBOLT

1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.
Tel.: 210-4408, 459-1500/56141
Nyitvatartási idő: H-P: 9-16 óra
info@semmelweiskiado.hu

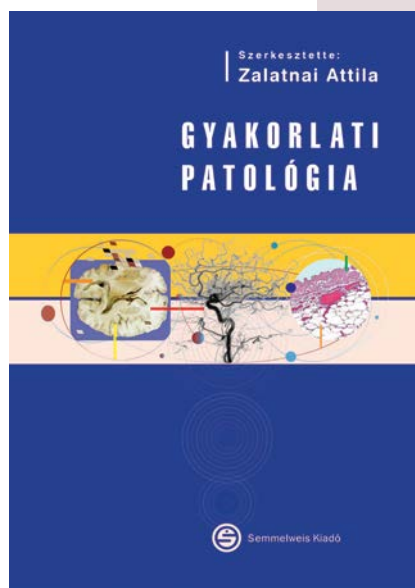
EOK KÖNYVESBOLT

1094 Budapest, Tűzoltó utca 37-47.
Tel.: 459-1500/60475
Nyitvatartási idő: H: 13-15 óra,
K-P: 9-13 óra

E-könyveinket keresse a honlapunkon:
www.semmelweiskiado.hu/e_konyvek/

Megjelent Zalatnai Attila tankönyve:

GYAKORLATI PATOLÓGIA

fogorvostan-hallgatók számára

A tankönyv régóta fennálló igény kielégítését célozza. A Fogorvostudományi Kar kurrikulumának változása kapcsán a patológia 2011-től kezdve egy szemeszterben kerül oktatásra, így elengedhetetlenné vált egy olyan tankönyv biztosítása, ami egységbe foglalja a feltétlenül szükséges törzsanyagot, igazodik a rendelkezésre álló időkerethez, nem támaszt irreális követelményeket a hallgatók elé, ugyanakkor bemutatja azt is, hogy a patológia tudománya hogyan illeszkedik a diagnosztika fegyvertárába, milyen kérdések milyen módszerekkel válaszolhatók meg, egyszóval, a gyakorlati vonatkozásokat is szem előtt tartja. A könyv – a szerző 30 éves oktatói tapasztalataira építve – egy olyan strukturális felépítést tartalmaz, ami nem választja szét az általános és a szervekhez kötött patológiát, hanem azt egységbe olvasztva tárgyalja. Áttekinti a patológia szerepét, alkalmazási területeit, módszertani palettáját, és az egyes alapjelenségek bemutatása során egyúttal a legjellemzőbb kórképeket is ismerteti.

A könyv megjelenését támogatta a
Nemzeti Kulturális Alap

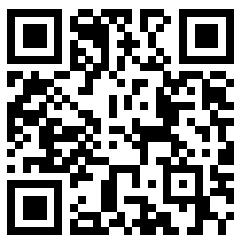
Megvásárolható könyvesboltjainkban vagy megrendelhető a Semmelweis Kiadó honlapjáról.

LEGENDUS KÖNYVESBOLT

1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.
Tel.: 210-4408, 459-1500/56141
Nyitvatartási idő: H-P: 9-16 óra
info@semmelweiskiado.hu

EOK KÖNYVESBOLT

1094 Budapest, Tűzoltó utca 37-47.
Tel.: 459-1500/60475
Nyitvatartási idő: H: 13-15 óra,
K-P: 9-13 óra

 E-könyveinket keresse a honlapunkon:
www.semmelweiskiado.hu/e_konyvek/

Keress minket a facebookon is:
<https://www.facebook.com/semmelweis.kiado>

www.semmelweiskiado.hu